

Vuosikertomus 2020





Hallituksen Toimintakertomus 2020

Keskeiset tapahtumat tilikaudella

Strategiansa mukaisesti Oulun yliopisto on kansainvälinen tiede- ja innovaatioyliopisto, joka osallistuu globaalien haasteiden ratkaisemiseen omilla vahvuusalueillaan. Yliopiston tutkimus on vahvuusaloillaan kansainvälistä huippua ja monilla aloilla ylletään kansainväliselle tasolle. Yliopisto tarjoaa tutkimukseen perustuvaa korkeakoulutusta ja kouluttaa nuorisoa palvelemaan yhteiskuntaa ja ihmiskuntaa. Yliopiston työn tuloksena syntyy uutta tutkimukseen perustuvaa tietoa, osaamista ja tulevaisuuden osaajia, sekä mahdollisuuksia innovaatioihin.

Oulun yliopiston strategia perustuu viiteen temaattiseen, kansainvälisesti merkittävään tutkimuksen fokusalueeseen. Näillä alueilla yliopisto osallistuu globaalien haasteiden ratkaisemiseen ja tuottaa uutta tietoa kestävämmän, terveemmän, älykkäämmän ja humanimman maailman rakentamiseksi. Fokusalueet ovat:

- **Kestävät materiaalit ja järjestelmät**
- **Elinikäinen terveys**
- **Digitaalisaatio ja älykäs yhteiskunta**
- **Muuttuva ilmasto ja pohjoinen ympäristö**
- **Ihmiset muuttuvassa maailmassa**

Oulun yliopisto hyväksyi vuoden 2019 aikana päivitetyn strategian 2020-luvulle. Strategia sisältää jo vuonna 2018 hyväksytyt jaetut ajatukset toimintatavoista, jotka on tiivistetty kolmeksi toimintaa ohjaavaksi arvoksi: luomme uutta, kannamme vastuuta sekä onnistumme yhdessä.

Oulun yliopiston ostettua Oulun ammattikorkeakoulu Oy:n omistajilta yhteensä 50,5 % osakekannasta Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu Oy (Oamk) muodostavat konsernin. Ammattikorkeakoulu säilyy omistusjärjestelyn jälkeenkin itsenäisenä oikeushenkilönä ja korkeakoulujen rahoitusjärjestelmät säilyvät erillisinä. Korkeakoulujen perustehtävät säilyvät yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaisina ja niillä on omat, toisiaan täydentävät tehtävänsä ja profiilinsa. Oulun yliopisto on toteuttanut korkeakoulupalvelut molemmille korkeakouluille helmikuusta 2020 lähtien.

Oulun yliopiston sijoitus Times Higher Education -rankingissa (301.–350.) laski edellisen vuoden sijoituksesta (251.–300.). Suomen yliopistoista Oulun yliopisto on edelleen 3.–4. sijoilla. Oulun yliopiston arviointipisteet nousivat sekä koulutuksessa, yritysrahoituksessa että kansainvälisyydessä, mutta laskivat hieman tutkimuksessa ja viittauksissa. Times Higher Education:n Impact Ranking on jäsenntty YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) mukaisesti. Oulun yliopisto osallistui tähän arviointiin ensimmäistä kertaa ja sijoituksemme oli 201.–300. (Suomen 5.–6.). Kuudesta vastatusta SDG:stä sijoituimme Suomen parhaaksi tavoitteessa SDG8 (Decent work and Economic Growth), jaetuille sijoille 1.–2. tavoitteessa SDG4 (Quality Education) ja sijalle 2. tavoitteessa SDG9 (Industry, Innovation and Infrastructure).

Viimeisimmässä QS University Rankings -vertailussa Oulun yliopiston sijoitus laski sijalta 374. sijalle 408. vuonna 2020 ja pysyi viidennellä sijalla Suomen yliopistojen joukossa. QS arvioi vuoden 2020 julkistuksessaan kaikkiaan yli 5500 yliopistoa eri puolilta maailmaa ja näistä 1000 on otettu mukaan tarkempaan arviointiin.

Pelkästään julkaisujen perusteella yliopistoja arvioiva Leidenin yliopiston CWTS-ranking asetti Oulun yliopiston sijalle 513. ja Suomen yliopistojen joukossa neljännelle sijalle. Rankingissa oli mukana kaikkiaan yli 900 yliopistoa. Oletusmittarina CWTS-ranking käyttää julkaisujen ositettua lukumäärää siten, että yliopistojen kesken yhteiset julkaisut saavat pienemmän painon kuin julkaisut, joissa on kirjoittajia vain omasta yliopistosta. Tieteenalakohtaisissa arvioinneissa Oulun yliopisto oli Suomen yliopistoista sijoilla 3.–8., mittarina niiden julkaisujen osuus, jotka olivat alallaan eniten viitattujen 10 % joukossa.

Oulun yliopiston sijoitus maailman parhaiden yliopistojen listalla Shanghain yliopiston vertailussa laski kategoriasta 301.–400. kategoriiaan 501.–600. sijoituksen Suomen yliopistojen joukossa laskiessa sijoilta 2.–4. sijoille 3.–5. Shanghain listalla eniten viitattujen tutkijoiden (highly cited scientist) painoarvo on huomattava ja Oulun yliopisto menetti listalta edellisestä arvioinnista kaksi tutkijaansa. Seuraavassa arvioinnissa yksi uusi tutkijamme highly cited scientist -listalla tulee taas nostamaan sijoitustamme.

Viiden keskeisen yliopistoarvioinnin tulokset yhdistävässä AppliedHE Rankometer -arvioinnissa juuri vuodenvaihteen 2020/2021 jälkeen Oulun yliopiston sijoitus oli 366. (Suomen 3.).

Oulun yliopiston ja OKM:n välinen sopimus 2021–2024 on uusittu vuoden 2020 aikana käydyissä neuvotteluissa. Sopimukseen on kirjattu korkeakoululaitoksen yhteinen tavoitetila sekä kirjattu yliopiston strategiset valinnat, profiili ja vahvuusalat, tutkintotavoitteet sekä rahoitus ja seurannan periaatteet. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä yliopiston strategiasta.

Strategiansa perusteella ja yhteinen tavoitetila huomioiden yliopisto on tunnistanut neljä keskeistä kehittämiskohdetta, jotka on kirjattu sopimukseen kuvauksineen ja seuranta-indikaattoreineen:

- kestävä kasvu ja sopeutuminen sen vaatimuksiin
- sektorien ja toimijoiden välinen yhteistyö osaamisen vaikuttavuuden moottorina
- oppijakeskeinen koulutus elämän eri tilanteisiin
- digitalisaatio yhteiskunnan muutoksen voimavaraksi

Sopimuksen tavoitetilaa kuvastavat myös uudistetun rahanjakomallin painotukset, jotka ovat ensi kerran käytössä vuoden 2021 rahanjaossa. Esimerkiksi jatkuva oppiminen elämän eri tilanteissa on tullut entistä tärkeämmäksi, samoin tutkimusrahoituksen hankkiminen kansainvälisistä lähteistä. Yliopiston sisäinen sovellus uudistetusta rahanjakomallista valmistettiin ja hyväksyttiin vuoden 2020 aikana.

Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan strategiaperusteiseen rahoitukseen uudella sopimuskaudella 2021–2024 sisältyvät koulutus- ja osaamistason nostaminen eli lisäaloituspaikat sekä korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma (molemmat ohjelmat 40 milj. euroa). Kansainvälisyysohjelma jakaantuu edelleen kahteen osioon, enimmäkseen yliopistojen sisäiseen toimintaa kohdentuvaan TalentBoost:iin sekä yliopistoverkostojen toteuttamiin pilottiohjelmiin kohdemaisissa (globaalipilotit). Yliopiston rahoitusosuus kv-ohjelmasta yhteensä oli 10,6 %, sekä eri osioista lisäpaikat 17 %, TalentBoost 6,2 % ja globaalipilotit 8,7 %. Lisäpaikkojen lopullinen rahoitus riippuu kuitenkin lopulta toteutuvista aloittaneiden opiskeijoiden määrästä. Kansainvälisyysohjelma edellyttää uudenlaisten toimintamuotojen rakentamista, mihin sopimukseen kirjattu rahoitus antaa hyvät lähtökohdat.

Tutkimuksen strategisen ohjauksen painopistealueita vuonna 2020 ovat olleet jatkaa Oulun yliopiston profiilin määrittämistä Suomen Akatemian yliopistojen profilaatio-ohjelman viidennellä kaudella, kuudenteen profilaatio-ohjelmaan osallistuminen sekä vuoden 2018 aikana rahoituspäätöksen saaneen uuteen kansalliseen lippulaivaohjelmaan kuuluvan langattoman verkkoteknologioiden 6Genesis -ohjelman toteuttaminen. Vuonna 2020 käynnistyi kolmas lippulaivahaku neljän vuoden lippulaivoille, jossa osallistumme geeni-, solu-, ja terapiatutkimukseen keskittyvään lippulaivaan. Lippulaivan fokus on uusien biologisten lääkkeiden, biomarkkerien ja diagnostiikan innovaatioissa ja kaupallisessa kehittämisessä yleisten kroonisten sairauksien hoitoon. Lippulaivaa koordinoi Itä-Suomen yliopisto. Vuonna 2020 jatkettiin tenure track -ohjelman toteuttamista sekä tutkimuksen huippujen ja kärkihankkeiden tukemista. Vuonna 2019 käynnistetyn tutkimuksen kokonaisarviointi RAE2020:n toteuttamista edistettiin 2020.

Oulun yliopisto on osallistunut Suomen Akatemian järjestämiin yliopistojen profiloitihakuihin kuusi kertaa. Vuosina 2016–2019 käynnistyivät yhdeksän profilaatioteeman toteuttaminen ja kaikki teemat olivat käynnissä vuonna 2020. Vuonna 2020 päätetyssä kuudennessa profiloitihaussa Oulun yliopiston esitys arvioitiin toiseksi parhaaksi ja siinä saatiin merkittävä rahoitus kolmeen teemaan: Arktiset vuorovaikutukset -teemaan liittyvä uusi tutkimusalue keskittyy arktisen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, sekä ihmisen ja ympäristön vuorovaikutukseen (Anthropocene), Fibroosi kroonisten sairauksien ja syövän -teemaan liittyvä uusi alue kohdistuen fibroosiin aiheuttamaan lihavuuteen ja hypoksiaan (Fibrobesity) sekä 6G lippulaivaa laajentava uusi alue keskittyy langattomiin sovellutuksiin, erityisesti terveydenhuollon ja energiasysteemien tutkimusalueilla (6G-FSS).

Yliopisto edistää systemaattisesti strategisten fokusalojen korkealuokkaisen tutkimuksen edellytyksiä ja kärkiportfolion muodostumista valitsemalla avointen hakujen ja kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella määräaikaista tutkimusprojekteja, joiden resursoimista vahvistetaan monitieteisten fokusinstituuttien kautta. Monitieteisiä temaattisia koko-



naisuuksia koordinoivat fokusinstituutit Biocenter Oulu, Eudaimonia-instituutti, Infotech Oulu ja Kvantum-instituutti. Paneeliarvioinnit toteutetaan yhteistyössä Suomen Akatemian kanssa. Vuoden 2020 aikana tutkimuksen fokusaloilla tuettiin yhteensä 49 strategista määrärahaista kärkiprojektia; näitä projekteja on kaikissa tiedekunnissa ja laajasti eri tutkimusyksiköissä. Kvantum-instituutin osalta toteutettiin 2020 kauden 2021–2024 kärki-projektien valinta. Eudaimonia-instituutin ja Infotech Oulun osalta joulukuussa 2020 käynnistettiin projektien haku ja valinta kaudelle 2022–2025 tehdään 2021 kuluessa.

Monitieteisyyden ja uusien avauksien edistämiseksi on käynnissä ohjelma, jossa on suunnattu 19 4-vuotista tohtorikoulutusvakanssia uusien tutkimusavausten käynnistämiseksi sekä huippututkimuksen osaamisen levittämiseksi laajemmin yliopistossamme. Vuonna 2018 käynnistetty Rapid Research Radicals (3R) -ohjelma on yhdessä fokusinstituuttien kanssa tehokkaasti edistänyt uusien ideoiden tunnistamista ja muodostumista sekä monitieteisyyden hyödyntämistä tutkimuksen kehittämisessä.

Oulun yliopisto sijoittui OKM:n uusimmassa, vuoden 2019 avoimuuden kypsyystasoselvityksessä korkeimmalle, viidennelle tasolle. OKM:n Oulun yliopistolle asettama tavoite saavuttaa vähintään taso 3 tuloskaudella 2017–2020 on toteutunut, sillä vuoden 2019 avoimuuden kypsyystasoselvityksessä sijoituimme korkeimmalle, viidennelle tasolle. Oulun yliopisto on jatkanut määrätietoisesti vastuullisen ja avoimen tiedeyhteisön kehittämistä sekä avoimuuden vaatiman toimintakulttuurin laaja-alaista vahvistamista yhdistämällä avoimuuden sekä eettisyyden periaatteet uudella ja rakentavalla tavalla vastuullisuuden käsitteen alle.

Yliopiston tutkimuksen tuloksellisuus pysyi 2020 lähellä edellisen ennätysvuoden tasoa. Suomen Akatemian rahoitus laski edelliseen vuoteen verrattuna 5 %, mikä osin heijastelee koronapandemian aiheuttamia viivästyksiä uusien tutkijoiden rekrytoinneissa. Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus nousi 3 % (vuodesta 2015 kasvu on ollut 72 %). Tieteellisten julkaisujen määrä laski edellisvuodesta 4,6 %. Jufo-2 tason julkaisujen määrä pysyi ennallaan mutta Jufo-3 tason julkaisujen määrä laski 13 %. Vuoteen 2016 verrattuna Jufo-2 ja Jufo-3 julkaisujen yhteenlaskettu määrä on kasvanut 32 %. On syytä huomata, että vuoden 2020 julkaisutiedot valmistuvat lopullisesti kesäkuussa 2021 ja raportin tiedot siten vielä korjaantuvat positiiviseen suuntaan. Erityisenä saavutuksena vuonna 2020 Oulun yliopiston tietoliikenteen alan tutkija nousi maailman eniten viitattujen tutkijoiden ns. highly cited researchers -listalle. Business Finlandin rahoitus on edelleen ja odotetusti laskenut, 17 % verrattuna edelliseen vuoteen. Tämä lasku heijastelee rahoittajan määrärahojen laskua ja käyttöpolitiikan muutosta. Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta on kaiken kaikkiaan edellisvuodesta hieman kasvanut 39,8 %:iin vuonna 2020.

Koulutuksen merkittävimmät kehittämistoimet liittyivät opiskelijavalintojen uudistamiseen, digipedagogiseen kehittämistyöhön ja verkko-opetustarjonnan lisäämiseen sekä työelämäyhteistyön ja jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan laajentamiseen. Syksyllä 2020 päivitettiin koulutuksen strategiset painopisteet uudelle kaudelle 2021–2024 ja koottiin ne 9 toimenpideohjelman alle.

Vuonna 2020 kandidaatintutkintoja valmistui 1173 tavoitteen oltua 1290 kaudelle 2017–2020. Tunnusluku nousi edellisestä vuodesta 1,7 %. Ylempiä korkeakoulututkintoja valmistui 1509 tavoitteen oltua 1467 eli toteuma kasvoi vuodesta 2019 7 tutkinnolla. Toteumaan vaikutetaan ensisijaisesti aloituspaikkojen riittävällä määrällä ja läpäisystä huolehtimisen avulla. Suomenkielisten kandi- ja maisteriohjelmien aloituspaikkoja on nostettu v. 2016 alkaen maltillisesti vuosittain (v. 2016: 1858, v. 2017: 2131, v. 2018: 2140, v. 2019: 2201), mutta aloittavien opiskelijoiden määrä ja läpäisyaste ei ole taannut OKM-tavoitteisiin nähden riittävää tutkintosaantoa etenkin kandidaivaiheessa. Maisteri-vaiheen tarjontaa ja saantoa parantaa vieraskielisten ohjelmien tutkintotulos. Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan strategiaperusteiseen rahoitukseen uudella sopimuskaudella 2021–2024 sisältyy merkittäviä koulutuslaajennuksia sisältävä Koulutus ja osaamistason nosto -ohjelma. Ohjelmassa on sovittu Oulun yliopistoon 350 lisäaloituspaikkaa vuonna 2021 ja 361 paikkaa vuonna 2022, eniten tekniikan sekä tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan aloilla. Uutena 40 aloituspaikan koulutuksena yliopisto sai psykologian tutkinnonanto-oikeuden. Uusi koulutus alkaa syksyllä 2021.

55 opintopistettä suorittaneiden opiskelijoiden osuus nousi edelleen rahoitusmallin mukaisella laskentatavalla lukuvuonna 2019–2020 52 %:iin perustutkinto-opiskelijoista. Edellisinä lukuvuosina 2018–2019 ja 2017–2018 heidän osuutensa oli 50,8 % ja 50,4 %. Lisäys 55 opintopistettä suorittaneiden opiskelijoiden määrässä verrattuna edelliseen lukuvuoteen oli 75 opiskelijaa eli 1,3 % loppuneen sopimuskauden laskentarakauksilla. Uuden sopimuskauden

2021–2024 aikana tärkein opintojen sujuvuutta kuvaava indikaattori tulee olemaan tavoiteaikana suoritettujen alempien tai ylempien tutkintojen määrä ja osuus.

Tohtoritutkintoja suoritettiin ennätysvuoden 2018 (199) jälkeen jo toistamiseen tavanomaisempi määrä (143, vuonna 2019 158) tavoitteen ollessa 150, joten OKM:n tavoitteesta jäätettiin 4,7 %.

Yliopiston keskustakampus Hankkeen tavoitteena on luoda kampusympäristöjä, jotka tukevat yliopiston ja yliopistokaupunki Oulun vetovoimaisuutta, kun kilpailu opiskelijoista ja henkilökunnasta kiihtyy ikäluokkien pienentyessä. Verrokkikaupunkien tapaan Oulun yliopisto tavoittelee keskustakampusta, joka olisi helposti saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä sekä kytkeytyisi kaupungin palveluihin. Yliopisto, osuuskauppa Arina ja Kesko hakivat ja saivat syksyllä 2020 suunnitteluvaramuksen Raksilan kaupunginosaan ns. markettontille ja suunnitteluvaramusselvityksen tulee olla valmiina 31.3.2021 mennessä. Vuoden 2021 loppuun mennessä tehtävä hankesuunnitelma antaa Oulun yliopistolle tarvittavat tiedot investointipäätöstä ja suunnittelun käynnistämistä varten.

Covid-19-pandemia muutti yliopiston toimintaympäristöä monella tasolla nopeasti ja edellytti reagoimista välittömästi muun muassa operatiivisen ryhmän sekä valmiusryhmän perustamisella. Ryhmissä seurattiin riskejä säännöllisesti ja toiminnan jatkuvuus saatiin turvattua. Esimerkiksi valintakokeet jouduttiin toteuttamaan hyvin nopealla aikataululla etänä, samoin opetus jouduttiin siirtämään verkkoon. Digitalisaation osalta voidaan puhua harppauksenomaisesta kehityksestä, jonka ansiosta ajasta ja paikasta riippumattomien verkkokurssien määrää on lisätty moninkertaiseksi.

Digipedagogista koulutusta on tarjottu runsaasti ja henkilökunnan osaaminen karttunut merkittävästi, kun myös tuen määrää lisättiin.

Pandemiatilanne esti säännölliset kasvokkaiset kohtaamiset ja tapahtumat, ja toiminta siirrettiin mahdollisuuksien puitteissa virtuaaliseksi. Rajoitukset pysäyttivät myös pitkälti Oulun yliopiston tutkijoiden tekemät kansainväliset tutkijavierailut maaliskuusta 2020 alkaen. Pandemiarajoituksista huolimatta on yhteistyötä pidetty yllä ja tiivistetty EU:n sidosryhmien kanssa. Yliopisto on järjestänyt etätapaamisia Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, sekä muihin Brysselissä vaikuttaviin sidosryhmiin.

Sijoitusmarkkinat toipuivat pandemian aiheuttamasta romahduksesta nopeasti keskuspankkien ja valtioiden nopean elvytyksen takia ja vuoden 2020 yliopiston sijoitusten tuottoa voidaan pitää vähintään kohtuullisena. Matkustamisen ja hankintojen väheneminen aiheuttivat merkittäviä menosäästöjä.

Pulssikyselyjen perusteella Oulun yliopiston työntekijät voivat kohtalaisen hyvin tilanteessa, jossa työtä oli siirretty tekemään pääosin etänä. Poikkeusajan etätöy kuitenkin alkoi jakaa henkilöstön kokemuksia: toiset kuormittuivat ja toiset kokivat hyvinvoinnin lisääntyneen. Marraskuun 2020 pulssikyselystä kävi ilmi, että työn ja muun elämän tasapaino oli haastanut työntekijöitä.

Yliopiston tutkimuksen tuloksellisuus pysyi 2020 lähellä edellisen ennätysvuoden tasoa.

Koulutus

Vuonna 2020 Oulun yliopistossa jatkettiin strategiakauden mukaisen koulutuksen strategisen toimenpideohjelman 2016–20 toteuttamista. Sen tavoitteita ovat:

- 1. Koulutustarjonnan vetovoiman ja opiskelijoiden sitoutumisen parantaminen**
- 2. Opintojen sujuvuuden edistäminen**
- 3. Oppimisympäristöjen modernisaatio ja digitalisaatio sekä pedagogi-
nen kehittäminen**
- 4. Opiskelukokemuksen kansainvälistäminen**
- 5. Koulutuksen ja työelämän välisen vuorovaikutuksen lisääminen**
- 6. Tehokas tohtorikoulutus**

Toimenpiteitä on toteutettu koulutuksen strategiarahoituksella, tiedekuntien omilla panostuksilla sekä soveltuvilla erillisillä, ulkoisilla rahoituksilla. Pääpaino toimenpiteissä on pyritty pitämään tiedekunnissa opetussuunnitelmien ja opintojaksojen rakenteelliseen ja sisällölliseen uudistamiseen (huomioiden mm. työelämän muuttuvat osaamistarpeet), opetusmenetelmien kehittämiseen (verkko- ja moni-muoto-opetuksen laajentaminen) sekä uusille opiskelijaryhmille suunnattujen sisältöjen tuottamiseen (avoimen yliopiston tarjonnan laajentaminen, kurkistuskurssit lukiolaisille).

Lisäksi rahoitusta on käytetty opetus- ja ohjaustyötä tekevien yliopisto- ja digipeda-kouluttautumisen tukemiseen sekä kv-opiskelijoiden orientaation ja ohjauksen kehittämiseen. Koulutusdekaani on yhdessä tutkinto-ohjelmien vastuuhenkilöiden kanssa vastannut tiedekuntansa kehittämisohjelman suunnittelusta, toimeenpanosta ja raportoinnista. Kehittämisohjelman on tullut liittyä yliopiston strategian mukaisiin painopisteisiin.

Vuotta 2020 sävytti Covid-19 viruksen aiheuttama pandemia, joka muutti keväällä radikaalisti toimintaa. Valintakokeet jouduttiin toteuttamaan hyvin nopealla aikataululla etänä, samoin opetus jouduttiin siirtämään verkkoon. Nopea sopeutuminen tilanteeseen vaikutti myös siihen, että joitain hankkeita jouduttiin siirtämään toteutettavaksi myöhemmin. Erityisesti jatkuvan oppimisen kehittämisen kehittämistoimenpiteitä jouduttiin jatkamaan vuodelle 2021.

Syksyllä valmistauduttiin strategiakauden vaihtumiseen, keskityttiin v. 2021–24 toimenpideohjelmien suunnitteluun ja uusien tavoitteiden täsmentämiseen.

Toimenpideohjelmittain on vuonna 2020 toteutunut alla olevan mukaisesti seuraavia:

1. Koulutustarjonnan vetovoima ja opiskelijoiden sitoutumisen parantaminen

Oulun yliopistoon perustettiin viisi uutta tutkinto-ohjelmaa ja 11 uutta hakukohdetta. Niihin aukeaa haku kevään 2021 yhteishaussa. Uudet avaukset painottuvat työvoimaa ja osaajia tarvitseville aloille, kuten tietojenkäsittelytieteisiin ja tietoliikennetekniikkaan sekä terveys- ja hyvinvointialoille. Merkittävä uudistus oli psykologian koulutusvastuun saaminen yliopistolle ja siten psykologian tutkinto-ohjelman perustaminen.

Kansainvälisiin maisteriohjelmiin toteutettiin viisi työpajaa työllistämiseen Suomessa. Lisäksi tohtoriohjelmiin UniOGS toteutti työllistämiseen ja työelämään liittyvän kahden opin-
topisteen kokonaisuuden.

Omaopettajatoimintaan laadittiin omaopettajatoiminnan uudet linjaukset. Preorientaatiota kehitettiin osana pienryhmäohjaustoimintaa ja opiskelijaviestintää. Opiskelukokemuksen kansainvälistämiseen panostettiin koronatilanteesta huolimatta ja tarjottiin mahdollisuuksia opiskelu- ja harjoitteluvaihtoon sekä mahdollisuuksia toimia kummeina tai pienryhmäohjaajina kansainvälisille opiskelijoille.

Kansainvälistymisen edistämisessä otettiin harppaus Oulun yliopiston päästyä mukaan osaksi 280 eurooppalaisen yliopiston laajuista verkostoaloitetta osana Erasmus+ -rahoituksella toteutettavaa ”University Network for Post-Industrial Cities” -hankkeella (UNIC). Hanke saatiin käyntiin ja resursoitua vuoden 2020 aikana. Hankkeen tavoitteena



on synnyttää pysyvä, mittava koulutusyhteistyö keskinäisine hyväksyntöineen, tutkinto- ja vaihto-ohjelmineen.

2. Opintojen sujuvuuden edistäminen

Opintojen sujuvuuden edistämiseksi tuotettiin mm. erikoistuneita ura- ja opinto-ohjauspalveluita kansainvälisille opiskelijoille. Lisäksi OYY:n ja yliopiston viestinnän kanssa tiivistyneellä yhteistyöllä lisättiin kv-opiskelijoiden tietoisuutta saatavilla olevista palveluista. Lisäksi tuotettiin seuraavia uusia palveluita ja kursseja:

- Opiskelutaidot -Moodle-kurssi
- Itsenäisen opiskelun tukipaketti, Itseopiskelumateriaaleja opiskelijoille: Vinkkejä etäopiskeluun, Opiskelutaidot ja -tekniikat -paletti, Kalenteri tuo helpotusta ajanhallintaan, Vinkkejä lykkäämisen lopettamiseen
- Monialaiset opinnäytetyöryhmät kandi- ja maisterivaiheen opiskelijoille
- Työkaluja omaopettajille opiskelijoiden ohjaukseen ja opintojen edistämiseen, omaopettajien Moodle-ympäristö.

Opetussuunnitelmatyön pohjaksi päivitettiin Oulun yliopiston opetussuunnitelmatyön linjaukset, joissa korostuvat aiempaa enemmän digitalisaatio, tulevaisuuden osaamistarpeet, työelämävalmiudet ja oppijakeskeisyys. Opetussuunnitelmien rakenteet ja ajoitus suunnitelmia tehtiin ensimmäistä kertaa Peppi-järjestelmään. Opetussuunnitelmien laatimisessa varmistettiin edellisten vuosien tapaan opintojen tasaista kuormittavuutta sekä sitä, että pakolliset opinnot eivät ole opiskelijan lukujärjestyksessä päällekkäin. Opettajille tuotettiin Vaihtoehtoisia arviointikäytäntöjä etäopetukseen -sivusto, laadittiin ohjeet etätentin etävalvontaan sekä järjestettiin koulutuksia oppimisen arviointiin. Koulutuksen laatua koskevaa palautetta kerättiin eri kanavista (kandipalaute, ISB-palaute, opintojaksopalaute, maisteri- ja tohtoriuraseurannat) ja sitä käsiteltiin laadunhallintamenettelyjen mukaisesti. Osallistuimme myös valtakunnalliseen ”KAPPAS! Korkeakouluopiskelijoiden oppimistulosten arviointi Suomessa” -hankkeeseen, jossa selvitettiin opiskelijoiden geneeristen taitojen tasoa sekä pureuduttiin siihen, miten geneerisiä taitoja voidaan vahvistaa koko koulutuspolun ajan. Lisäksi opintojen sujuvuuden edistämiseksi tehtiin oppimisympäristöjen tietosuojan, tietoturvan ja saavutettavuuteen liittyvää kehittämistyötä.

3. Koulutuksen ja työelämän välisen vuorovaikutuksen lisääminen

Vuonna 2020 toteutettiin erilaisille ryhmille suunnattuja ryhmämuotoisia työnhaun valmennuksia, mm. Telluksen ja UniOGS:in työpajoja, omaopettajien ryhmille tarjottuja tapaamisia. Opiskelijoita tutustutettiin työnantajiin, esim. vierailuilla alueen yrityksiin ja vierailuluennoilla. Yritysten harjoittelu- ja työskentelymahdollisuuksia käsittelevää tiedottamista jatkettiin. Työelämänäkökulman perehdyttämistä omaopettajille toteutettiin omaopekoulutuksissa, myös Moodle-koulutuksena.

Sidosryhmäyhteistyönä toteutettiin Oulu Talent Hub:in käynnistäminen, jatkettiin BusinessOulun Työn Taitajat -työskentelyä, käynnistettiin korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi -työryhmä (Oulun kaupunki, Kela, korkeakoulut), yhteistyötä Urasampo-hankkeen kanssa jatkettiin.

Vuonna 2020 perustettiin kansainvälisten opiskelijoiden palveluun tarkoitettu uraneuvojan toimi. Opiskelijoille suunnattua Aarresaaren Valojobs-työpaikkaportaalia kehitettiin ja julkaistiin yhdessä Lapin ja Vaasan yliopistojen kanssa. Lisäksi vuonna 2020 toteutettiin mentorointiohjelma alumniensa kanssa.

4. Tehokas tohtorikoulutus

Vuonna 2020 Oulun yliopiston tutkijakoulu (UniOGS) vastasi poikkeusvuoden tuomiin haasteisiin uudistamalla toimintamalleja entistä digitaalisempaan muotoon, mahdollistaen palvelut kaikille tohtorikoulutuksen referenssirymille myös etäolosuhteissa. Tutkijakoulun yleis- ja valmiustaitokurssit toteutettiin kaikki etätoteutuksena. Osa opinnoista tullaan jatkossakin toteuttamaan ajasta ja paikasta riippumattomina, kuten kaikkien väitöstutkijoiden tohtorikoulutuksen alkuun suunniteltu Introduction to Doctoral training -opintopaketti.

Lisäksi viime vuonna lanseerattiin koko yliopiston väitöstutkijoille suunnattu monitieteinen ”Arctic Attitude Winter School”, jossa koulutusta tarjottiin intensiivikurssikonseptilla. Väitöskirjaansa viimeisteleville tarjottiin tukea työn kirjoittamisprosessiin tohtorijuna ja -varikko -kursseilla. Väitöskirjansa valmiiksi saaneet pääsivät puolustamaan työtään etäväitöksiin, joka uutena toimintamallina on saatu pyörimään jouhevasti, mahdollistaen samalla väitöksille entistä laajemman kuulijajoukon. Tohtorikoulutuksen loppuvaihetta on uudistettu lyhentämällä väitöskirjojen riiputusajankäyttöä sekä tuomalla riiputettavat työt uudella tavalla ja näkyvämmiin esille tieteen puihin kampusten kirjastojen edustalle. Seurantaryhmävaatimuksia on tarkistettu vastaamaan tarpeita ja resursseja. Matka-apurahoja myönnetään myös etäkursseihin ja -konferensseihin. TinyTOT-hankkeen puitteissa yhdessä UniOGS:n ja Oulun yliopiston innovaatiokeskuksen kanssa on rakennettu yritysyhteistyön malli Industrial Doctorate, jossa tohtorikoulutus toteutuu läheisessä yhteistyössä yrityksen kanssa.

5. Oppimisympäristöjen modernisaatio ja digitalisaatio sekä pedagoginen kehittäminen

Vuotta väritti epidemiatilanteen tuomat isot muutokset ja sen vaatima pedagoginen kehittäminen. Digitalisaation osalta voidaan puhua harppauksenomaisesta kehityksestä, jonka ansiosta ajasta ja paikasta riippumattomien verkkokurssien määrää on lisätty moninkertaiseksi. Digipedagogista koulutusta on tarjottu runsaasti ja henkilökunnan osaaminen karttunut merkittävästi, kun myös tuen määrää lisättiin. Vuoden aikana järjestettiin yhteensä noin 150 opetushenkilökunnalle suunnattua digipedagogista lyhytkoulutusta. Esimerkiksi Moodle-oppimisympäristön koulutuksia järjestettiin yhteensä 79 ja Moodle-servicedeskissä vastattiin yhteensä 3426 opettajien tekemään palvelupyyntöön. Moodlen käyttäjien määrä nousikin vuoden 2020 aikana lähes 3000 käyttäjällä (15864:stä 18853:een) ja Moodle-kurssien määrä yli 3500 uudella kurssilla (3030:sta 6576:een). DIGIT-strategiahankkeessa oli digipedagogisen kehittämisen erityiskohteena 50 opintojaksoa. Etäopetuksena toteutettujen opintojaksojen määrä lisääntyi edellisiin vuosiin verrattuna, jopa lähelle 100 %:a. Opetushenkilöstölle toteutettiin digipedagogisen osaamisen itsearviointikysely, jonka vastauksia hyödynnettiin kehityskeskustelussa suunniteltaessa opettajien digipedagogisen osaamisen kehittämistä. Kasvatus-tieteiden tiedekunnan järjestämiä yliopistopedagogisia opintoja (YPE) suoritti vuoden 2020 aikana 25 opintopisteen verran 14 henkilöä ja 35 opintopisteen verran 8 henkilöä. Lisäksi 5 opintopisteen laajuuisella yliopistopedagogisten opintojen johdantokurssilla oli yhteensä 37 osallistujaa.

Oulun yliopisto valmisteli vuoden aikana liittymisen kansalliseen Digivisio2030-hankkeeseen, jossa on mukana 35 suomalaista kolmannen asteen koulutusorganisaatiota. Hanke kehittää yhteistä järjestelmä- ja tietopalvelualustaa, joka mahdollistaa koulutus-tarjoaman yhteinäisemmän tarjonnan, opiskelijan oman datan itsenäisen hallinnan, tiedolla johtamisen sekä digipedagogiikan kehittämisen. Hanke käynnistettiin vuoden vaihteessa OKM:n 20 M€ tuella.

Koulutusrehtorina v. 2020 toimi Helka-Liisa Hentilä 15.7.2020 asti ja siitä eteenpäin Tapio Koivu.

Koulutuksen tunnusluvut vuosilta 2016–2020

Vuosi	2016	2017	2018	2019	2020
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1 445	1 332	1 315	1 502	1509
Alemmat korkeakoulututkinnot	1 273	1 255	1 181	1 153	1173
Organisaation tuottamat opintopisteet	435 835	429 628	430 841	439 118	462 618
Ulkomaalaisten suorittamat ylemmät kk-tutkinnot	128	137	145	254	173
55 op suorittaneiden määrä	5 579	5 647	5 653	5 806	5881



Tutkimus

Oulun yliopiston tutkimuksen profiilin määrittäminen jatkui vuonna 2020 Suomen Akatemian yliopistojen profilaatio-ohjelman kuudennen kauden valmistelulla. Lippulaivaohjelmissa tuetaan uutta luovaa tutkimusta ja luodaan perustaa liiketoimintamahdollisuuksille sekä yhteistyön kehittämiseksi yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa pitkäjänteisellä neljä- tai kahdeksanvuotisella toimintasuunnitelmalla. Vuosi 2020 oli Oulun yliopiston 6G lippulaivan kolmas toimintavuosi ja uuden ohjelmahaun myötä käynnistettiin uusi kansallinen lippulaiva GeneCellNano, jossa vauhditetaan uusien biologisten lääkkeiden tuomista vaikeiden kroonisten sairauksien hoitoon. Uusi lippulaiva johdetaan Itä-Suomen yliopistosta, Oulun yliopiston ollessa yksi kolmesta partnerista sekä varajohtajan tehtävässä. Muut keskeiset toimet tutkimuksen vahvistamisessa olivat tutkimuksen huippujen ja kärkihankkeiden tukeminen, kansallisen terveysalan strategian toteuttaminen, korkeatasoisten kansainvälisten tutkijoiden rekrytointi tenure track -prosessin kautta, tohtorikoulutuksen tukeminen, ja infrastruktuureja koskevat toimet sekä vastuullisen tutkimuksen linjauksen jalkauttaminen tutkimusyksiköihin.

Lippulaiva-ohjelmissa tuetaan uutta luovaa tutkimusta.

Fokusalue- ja tutkimusyksikköraenne tukee tutkimuksen strategista ohjausta ja tuloksellisuuden seurantaa sekä resurssien suuntaamista korkeatasoisille tutkimusryhmille. Yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa on vahvistettu yhteisprofessuurien muodossa. Laadun, kansainvälistymisen ja vaikuttavuuden edistäminen ovat kaikkien kehittämistoimien tavoitteina.

Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumiseen suunnatulla kilpailulla rahoituksella on tarkoituksena tukea ja nopeuttaa yliopistojen strategioiden mukaista profiloitumista tutkimuksen laatua parantavien edellytysten kehittämiseksi. Vuonna 2016 aloitettiin Oulun yliopistossa kahden profiloivan teeman vahvistaminen, joita ovat maa-lähiavaruuden ympäristön tutkimus sekä jokapaikan langattomat sensorijärjestelmät. 2017 on käynnistynyt fysiikan ja terästudkimuksen integraatio monialaiseksi maailmanluokan terästudkimuksen keskuksiksi sekä lääketieteellisen, biolääketieteellisen ja ihmistieteiden tutkimuksen yhdistäminen tärkeän fibroosi-prosessin tutkimiseksi monimuotoisten kroonisten sairauksien ja ennenaikaisen vanhenemisen riskitekijänä. 2018 on käynnistynyt kaksi teemaa: Arktiset vuorovaikutukset: luonnon ja ihmisten vasteiden ymmärtäminen osana globaalimuutoksen hillintää, sekä Z-sukupolvi ja sen jälkeen: Ihmisen kyvykkyyksien vahvistaminen digitalisoituvassa maailmassa. 2019 Oulun yliopiston profilaatioehdotus arvioitiin toisen kerran perättäin kolmanneksi parhaaksi kaikkien yliopistojen joukossa. Tämän viidennen haun myötä käynnistettiin kolme teemaa: digitaalinen terveys (DigiHealth), kiertotalouden epäorgaaniset sivuvirrat (InStreams) sekä kaikkien teemojen vahvistamiseksi matematiikan ja tekoälyn osaamisen vahvistamista (HiDyn). Kuudenteen profilaatiohakuun valmisteltiin kolme teemaa: biodiversiteetin ja eliöeläinten yhteiselon tutkimus arktisella alueella (Anthropocene), ylipainoon liittyvän fibroosin eli arpeutumisprosessin tutkimus (Fibrobesity) sekä 6G:n mahdollistamien digitaalisten terveydenhuoltopalveluiden ja kestävien energiajärjestelmien tutkimus (6G-FSS). Nämä kolme teemaa eivät muodosta uusia profiloitumisaloja ja vaan tukevat aikaisempia olemassa olevia aloja. Oulun yliopiston profilaatioehdotus arvioitiin toiseksi parhaaksi kaikkien yliopistojen joukossa ja teemat aloittavat toimintansa vuonna 2021.

6G Lippulaivan toiminta on jatkunut vahvana ja rooli maailman johtavana 6G-tutkimuskeskittymänä on voimistunut. Vuoden 2020 aikana Lippulaivassa työskenteli Oulun yliopistossa yli 400 asiantuntijaa. Tutkimushenkilöstöstä (uraportailla I-IV) 18 % oli naisia ja 56 % kansainvälisiä rekrytointeja. Vuonna 2020 julkaistiin 459 vertaisarvioitua artikkelia, jotka ovat saaneet kaksinkertaisen määrän viittauksia verrattuna tieteenalan maailman keskiarvoon (FWCI). Lisäksi 24 % niistä oli 10 % eniten siteeratuissa julkaisusarjoissa (Scopus-analyysi). Vertaisarvioituissa julkaisuissa vuonna 2020 korostui myös edelleen vahvistunut yhteistyö, sillä 70 % niistä oli kansainvälisiä yhteisjulkaisuja ja 12 % oli yhteisjulkaisuja yritysten kanssa. Vuonna 2020 lippulaiva julkaisi 11 uutta 6G white paperia, joiden kirjoitustyöhön osallistui yli 250 asiantuntijaa yli 100 organisaatiosta ja yli 30 maasta. White paperit käsittelevät tulevaisuuden 6G-järjestelmiä kestävä kehityksen, uuden liiketoiminnan ja uusien teknologioiden näkökulmista. Lippulaiva toteutti myös toisen langattoman 6G kansainvälisen konferenssin virtuaalisena. Lippulaivan kansainvälinen näkyvyys on ollut merkittävää.

Oulun yliopiston viiden fokusalan tutkimus toteutetaan tiedekunnissa. Monitieteisiä temaattisia kokonaisuuksia koordinoivat fokusinstituutit Biocenter Oulu, Eudaimonia-instituutti, Infotech Oulu ja Kvantum-instituutti. Nämä instituutit tukevat tieteenalojen välistä verkottumista, poikkitieteellisiä hankkeita ja tohtorikoulutusta ylittäen tiedekuntarajat sekä vastaavat myös yhdessä viestinnän ja tutkimuspalveluiden kanssa fokusalueiden toimintaa kattavista avoimista verkkosivuista. Thule-instituutti toimii arktisten toimintojen koordinoijana, mukaan lukien yhteistyö Arktisen yliopistoverkoston kanssa.

Yliopisto edistää systemaattisesti strategisten fokusalojen korkealuokkaisen tutkimuksen edellytyksiä ja kärkiportfolion muodostumista valitsemalla avointen hakujen ja kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella määräaikaista tutkimusprojekteja, joiden resursoimista vahvistetaan monitieteisten fokusinstituuttien kautta. Uudet vuosien 2020–2023 Biocenter Oulun projektit käynnistyivät ja Kvantum-instituutin projektit kaudelle 2021–2024 valittiin syksyllä 2020. Eudaimonia-insituutin ja Infotech Oulun projektihaut kaudelle 2022–2025 avattiin joulukuussa 2020. Yhteensä 2020 tutkimuksen fokusaloilla tuettiin 49 strategista määräaikaista kärkiprojektia; näitä projekteja on kaikissa tiedekunnissa ja laajasti eri tutkimusyksiköissä. Lisäksi on käynnissä 19 4-vuotista projektia, joissa suunnataan tohtorikoulutusvaksseja itsenäisen toimintansa alkuvaiheessa olevien ryhmänjohtajien tutkimuksen tukemiseksi ja linkittymiseksi kärkiprojekteihin.

Oulun yliopistossa on käynnissä kuuden seitsemän vuoden välein toteutettava koko yliopiston kattava kansainvälinen tutkimuksen kokonaisarviointi RAE2020 (Research Assessment Exercise), joka valmistuu 2021. Arvioinnin tulos antaa tärkeän panoksen yliopiston strategiaprosessiin. Arviointikohteina ovat Oulun yliopiston 65 eri tiedekunnissa toimivaa tutkimusyksikköä sekä Sodankylän Geofysiikan observatorio, Kajaanin yliopistokeskus ja Kerttu Saalasti instituutti. RAE2020 arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yliopisto- ja tutkimusyksikkötasolla tutkimuksen laatu, vahvuudet, kehittämiskohteet ja kriittisen massan rakentuminen, sisäiset, kansalliset ja kansainväliset linkitykset, tutkimuksen tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä uudet avaukset. Lisäksi yksiköitä peilataan tiedekuntien ja yliopiston uudistettuun strategiaan.

Tellus-toimintaympäristössä on toteutettu Rapid Research Radicals (R3) -ohjelmaa, jonka tavoitteena on edistää uusien ideoiden tunnistamista ja muodostumista sekä monitieteisyyden hyödyntämistä tutkimuksen kehittämisessä. R3 toimintojen avulla on fasilitoitu ja tuettu tutkimuksen fokusins-tituutteja aloittamaan ja kehittämään monitieteisiä toimintoja fokusalueiden sisällä ja näiden kesken. Toimintoihin lukeutuvat säännölliset kaikille avoimet tiedekahvit ja aamiaistapahtumat, ideointifoorumit, lounasseminaarit ja huippututkijatapaamiset. Vuonna 2020 pandemiatilanne esti säännölliset kasvokkaiset kohtaamiset, mutta toiminta siirrettiin mahdollisuuksien puitteissa virtuaaliseksi. Kuukausittaiset Brown Bag -tutkimuslounasseminaarit houkuttelivat katsojia myös etänä ja Twitter-konferensseja järjestettiin myös kaksin kappalein (aiheena Digihealth + 6G sekä terästudkimus & vähähiiliset materiaalit). Konferenssit keräsivät ennätyslukemat tavoittaen yli 100 000 käyttäjää ja keräten yli 100 000 lukukertaa. Myös Meet the Top Scientists -seminaari järjestettiin Eudaimonian vuorolla etätoeutuksena syksyllä 2020.

Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikköohjelmaan lukeutui kaudella 2012–2017 yksi ja 2014–2019 kaksi Oulusta johdettavaa yksikköä (lääketieteen, maantieteen ja fysiikan aloilla) ja lisäksi Oulun yliopiston tutkijat osallistuvat kolmeen muualta koordinoituun yksikköön (kaksi matematiikan aloilla ja yksi elektroniikan alalla). Uudella kaudella 2018–2025 Oulun yliopiston tutkijat osallistuvat yhteen muualta koordinoituun yksikköön (matematiikan alalla). Oulun yliopisto tukee niitä Akatemian kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.

Oulun yliopistossa toimi 2020 viisi European Research Councilin (ERC) rahoittamaa tutkimusryhmää (kaksi luonnontieteen, yksi lääketieteen, yksi ihmistieteiden sekä yksi tieto- ja sähkötekniikan alalla). Yhden ERC-hankkeen osalta saatiin positiivinen rahoituspäätös 2020 (ERC Consolidator Grant). Oulun yliopistossa toimi 2020 yksi akatemiaprofessori ja 2020 päättyneessä haussa saatiin yksi uusi akatemiaprofessori. Tavoitteena on edelleen kasvattaa ERC:n rahoittamien projektien sekä akatemiaprofessoreiden määrää.

Kilpailukykyisten tutkimusympäristöjen muodostumiseen lukeutuu myös useita yhteistyöhön perustuvia hankkeita ja ohjelmia. Suomen Akatemia on perustanut strategisen tutkimuksen neuvoston, jonka rahoituksella tavoitellaan tukea tiedolla johtamiseen, ratkaisuja

suomalaisen yhteiskunnan uudistumiseen ja ideoita elinkeino- ja työelämän tulevaisuuteen. Oulun yliopiston tutkijat koordinoivat tällä hetkellä yhtä hanketta ja ovat partnerina yhdessä Itä-Suomen yliopiston koordinoimassa hankkeessa.

Oulun yliopiston ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin yhteisen tutkimusyhteistyöorganisaationa toimii Medical Research Center (MRC). Oulun yliopisto on yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa aktiivinen toimija kansallisen terveystieteiden tutkimus- ja innovaatiostategian toteuttamisessa biopankki-, genomi-, syöpä- ja neurotieteellisessä tutkimuksessa. Vuonna 2014 julkistetun terveystieteiden tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian kehittämiseksi olemme esittäneet sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja innovaatiotoiminnan perustamista ja kansallisen koordinaattorin roolin myöntämistä Oulun yliopistolle. Sitten olemme myös osallistuneet 2020 julkistetun päivitetyn terveystieteiden tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian (Tiekartta 2020–2023 – kestävä kasvua ja hyvinvointia) valmistelutyöhön ja esittäneet digitaalisen terveyden sisällyttämistä uuteen strategiaan. Uuden tiekartan myötä selvitetään terveysteknologian kansallisen yhteistyöverkoston tarve ja käynnistetään tarvittaessa verkoston toteutus. Oulun yliopisto osallistuu aktiivisesti tähän selvitystyöhön.

Oulun yliopistolla on laajasti yhteistyötä valtion tutkimuslaitosten kanssa, joista moni toimii yliopiston kampuksien yhteydessä. Useita uusia yhteisprofessoreja ja muita vakansseja on sovittu tai suunnitella ja tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöä tehostetaan. Ilmatieteen laitoksen kanssa on vahvistettu yhteistyötä 2019 käynnistetyn Sodankylä Space Center -toiminnan sekä yhteisen professorin myötä, ja yhteistyö muiden tutkimusosastojen, kuten Pal-laksen ja Oulangan yksiköiden osalta on tiivistynyt. Vuonna 2020 aloitti toimintansa biosenso-roinnin ja mikrofluidistiikan alan yhteinen professori yhteistyössä VTT:n kanssa.

Oulun yliopisto vahvistaa arktista tutkimustaan edellä kuvatuilla ArcI -profiilaatiotoi-mella sekä Thule-instituutin kautta. Oulun ja Lapin yliopistot ovat vahvistaneet yhteistyötään erityisesti arktisessa tutkimuksessa hakemalla yhteisen neuvottelukunnan johdolla yhteisiä tutkimusteemoja vuosittaisissa työpajoissa. Pandemivuonna 2020 ei työpajaa kuitenkaan järjestetty. Oulun yliopisto vastaa Arktisen yliopiston temaattisten verkostojen ja tutkimustoiminnan koordinaatiosta. Toimintaa arktisen yliopiston puitteissa vahvistetaan ja tähän liittyen Oulun yliopistoon 2017 rekrytoitu yhdysvaltalainen tutkija jatkaa ensimmäisessä Arktisen yliopiston ”research chair” -tehtävässä. Oulun yliopiston tutkijat ovat myös liittyneet mukaan useaan Arktisen yliopiston temaattiseen verkostoon joko jäsenenä tai vetäjänä. Temaattiset ver-

Oulun yliopistolla on vahva edustus monissa arktisissa työryhmissä. kostot toimivat yhteisen tutkimuksen ja koulutuksen toimintaympäristönä vahvistaen myös Oulun yliopiston kansainvälistä tutkimustoimintaa. Oulun yliopistolla on vahva edustus monissa arktisissa työryhmissä ja muissa toimielimissä, mukaan lukien 2019 uusittu puheenjohtajuus European Polar Board:ssa ja Arktisen neuvoston Kestävän kehityksen työryhmässä. 2017 käynnistynyt Arctic 5

-yhteistyö Oulun, Lapin, Luleän, Umeän ja Tromssan yliopistojen kesken vahvistaa näiden yliopistojen keskinäistä toimintaa arktisessa tutkimuksessa ja koulutuksessa. Vuonna 2019 käynnistettiin Thulen yhteydessä arktisten tutkijoiden verkosto, jolla vahvistetaan Oulun yliopiston ja kampuksella toimivien tutkimuslaitosten arktisen tutkimuksen yhteistyötä ja monitieteisten projektien suunnittelua. 2020 verkostossa oli yli 150 jäsentä.

Oulun yliopiston uusi strateginen kansainvälinen yhteistyöverkosto, jälkiteollisten kaupunkien eurooppalainen yliopisto UNIC, käynnisti toimintansa syksyllä 2020. Kahdeksan yliopiston muodostama UNIC on yksi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) muodostumista tukevista European Universities Networks (EUN) -alliansseista, jotka valittiin rahoitusinstrumentin toisella rahoituskierroksella kesällä 2020. Oulun yliopisto on näin ollen mukana yhtenä yhteensä 280 korkeakoulusta, jotka muodostavat yhteensä 41 eurooppalaisten yliopistojen hankekonsortiota. Eurooppalaiset yliopistot rakentavat yhteisen pitkän tähtäimen strategian koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan kehittämiseksi. Käytännössä toiminta tähtää siihen, että opiskelijat voivat saumattomasti sisällyttää tutkintoonsa muiden korkeakoulujen opintoja ja virtuaalinen ja fyysinen liikkuvuus ovat sisäänrakennettu osa opiskelijoiden opintoja. Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan yhteistyön rakenteiden kehittämistä varten UNIC-allianssi jätti koordinaattoriyliopistonsa Erasmus University Rotterdamin johdolla Horizon-rahoitushakemuksen marraskuussa 2020.

UNIC-verkoston identiteetissä on vahvana yliopistojen ja kaupunkien tiivis kytkös

jälkitekollisessa, rakennemuutoksen kohdanneissa UNIC-kaupungeissa. Toiminnassa pääsemme syventämään jälkitekollisen vaiheen ilmiöiden pohtimista ja tulevaisuuden rakentamista yhteistyössä yliopiston, kaupungin, kaupunkilaisten, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Yksi keskeinen ilmiö, mihin UNIC keskittyy, on ”superdiversity”, moninaisuuden ja osallisuuden osaamisen ja käytäntöjen kehittäminen. Keskeisenä työkaluna vuoropuhelun ja yhteiskehittelyn mahdollistamiseksi on UNIC CityLabs -toiminta, jonka toteuttamisessa Oulun yliopistolla on tärkeä rooli.

Kansainvälisen haun käyttöä professuurien täytön osalta on vahvistettu. Syksyllä 2018 käyttöön otettuja tenure track- ja professuurirekrytointien ohjeita on uudistettu vuonna 2020 tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta. Uudet linjaukset ja ohjeet otetaan käyttöön keväällä 2021, ja niiden tavoitteena on sujuvoittaa rekrytointiprosesseja. Nämä ohjeet muun muassa suosittavat, että ulkopuolisina asiantuntijoina käytetään ulkomaisissa instituuteissa työskenteleviä professoritason tutkijoita ja kummankin sukupuolen edustus asiantuntijoista on vähintään 30 %. Vuosina 2019–2020 naissukupuolen asiantuntijoiden osuus on noussut ohjearvon alapuolelta tasolle 34–39 %. Tavoitteena on saavuttaa tasa-arvolain mukainen suositus, jonka mukaan kummankin sukupuolen edustus asiantuntijoissa on 40 %. Tenure track -ohjelman tarkoituksena on rekrytoida erityisen lupaavia nuoria tutkijoita ja alallaan johtavia tutkijoita. Toteutamme tenure track -rekrytointeja kansallisessa yliopistojen profilaatio-ohjelmassa, ja myös tiedekunnat täyttävät osan vakansseistaan tenure track -urapolun kautta. 2020 hyväksyttiin ennätyskelliset 33 tenure track -rekrytointia, kun vastaavat luvut vuosina 2018–2019 olivat 20 ja 11 nimitysesitystä. Oulun yliopisto osoittaa strategista rahoitusta myös uusiin kärkiprofiliiaan tukeviin ad hoc -huipputason rekrytointeihin.

Väitelleiden tutkijoiden määrää suhteessa tohtorikoulutettaviin lisätään tiedekuntien ja muiden yksiköiden henkilöstösuunnittelussa. Vuonna 2016 käynnistettiin post doc -ohjelma, jolla suunnataan rahoitusta arvioinneissa menestyneille tutkimusryhmille tutkija-tohtorin palkkaamiseen. Ohjelma toteutetaan pääosin osana fokusinstituuttien määräaikaista tutkimusprojekteja sekä profilaatioon liittyvien strategisten rekrytointien tukemiseksi.

Oulun yliopiston tutkijakoulu, University of Oulu Graduate School (UniOGS), toimii valituin, yhtenäisin linjauksin opiskelijoiden sisäänottoon, yleisiin koulutusosioihin sekä opiskelijoiden ohjaukseen ja oikeusturvaan liittyen. Läpäisyä, valmistumista neljän vuoden tavoiteajassa ja työelämärelevanssia edistetään. Keskimääräistä väittelyikää pyritään laskemaan, mikä myös edistää nuorten tutkijoiden urakehitystä. Myös kansainvälistä liikkuvuutta edistetään. UniOGS:n tohtorikoulutus on koottu neljäksi ohjelmaksi, jotka kattavat yliopiston fokusalueet. Nämä neljä laaja-alaista ja monitieteistä ohjelmaa toimivat ihmistieteiden, terveyden ja biotieteiden, tekniikan ja luonnontieteiden sekä tieto- ja sähkötekniikan alalla.

Kaikilla ohjelmilla on tieteenalakoulutusta organisoiva koordinaattori ja lisäksi UniOGS:ssa on koordinaattorit, jotka huolehtivat yleisopinnoista ja tutkinnon prosesseista. Yliopistolla on noin 165 strategisesti rahoitettavaa tohtorinkoulutusvakanssia. Osa näistä ohjataan fokusinstituuttien projektihakujen kautta valituille projekteille ja osa tutkijakoulun toimikuntien avointen hakujen kautta. Tarkempi kuvaus vuoden 2020 kehittämistoimista on Koulutuksen osiossa.

Oulun yliopiston infrastruktuuriyksikkö käsittää yliopiston kansainväliset, kansalliset ja tiedekuntarajat ylittävät laajat sisäiset tutkimusinfrastruktuurit. Näitä yliopistotason infrastruktuureja ovat Biocenter Oulun infrastruktuurikeskus BCO-CORE, Biodiversiteettiyksikkö, Koe-eläinkeskus, Leaf-infrastruktuuri, Materiaalianalyysikeskus sekä Oulangan tutkimusasema. Näiden palvelukykyä, toimintaa ja markkinointia tehostetaan yhteisellä johtajien ohjausryhmällä, jota johtaa tutkimusrehtori. Vuonna 2020 otettiin soveltuvin osin käyttöön uusi resurssienhallintaohjelmisto tehostamaan infrastruktuurien markkinointia, käyttöä ja toiminnan seurantaan sekä raportointia. Lisäksi avattiin keskitetty tutkimus- ja laboratoriopalveluiden esittelyportaali.

Suomen Akatemia avasi 2020 haun uudelle kansalliselle tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle (2021–2024). Tiekartalle valittiin Oulun yliopistosta 11 infrastruktuuria. Kolmea niistä koordinoidaan Oulun yliopistosta: Research Infrastructure for Future Wireless Communication Network, FUWIRI; Earth-space research ecosystem, E2S; sekä Printed Intelligence



Infrastructure, PII. FUWIRI tarjoaa yritys- ja tutkimuspartnereille täysiverisen mobiiliverkko-kyvykkyyden aina 5G:stä mm-taajuuksiin asti ja jota tullaan kehittämään 2020-luvulla kohti 6G-testiverkkoja ja terahertsitaajuuksia. Kahdeksaan kansalliseen infrastruktuuriin Oulun yliopisto osallistuu partnerina: Finnish Biodiversity Information Facility, FinBIF; Biocenter Finland, BF; EuroBioImaging Finland, EuBIFI; FINEPOS - a Finnish national node of European Plate Observing System, FINEPOS; Finnish Computing Competence Infrastructure, FCCI; Structural Biology Finland, FinStruct & InstructERIC Centre FI; Finnish Research Infrastructure for Population Based Surveys, FIRIPBS; Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure of Finland, BBMRI.fi. Oulun yliopisto on myös yhteistyöpartneri Institute for atmospheric and earth system research (INAR RI), joskaan ei pääpartnerin roolissa.

Lisäksi Suomen Akatemia avasi vuonna 2020 ylimääräisen FIRI tutkimusinfrastruktuurit yhteistyön alustoina -rahoitushaun. Tavanomaisista FIRI-rahoitushausta poiketen Akatemia pyrkii tällä haulla tukemaan sellaisten tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä, joita tehdään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa ja joiden tavoitteena on luoda alusta, jossa tutkimus, koulutus ja innovaatiotoiminta voivat kohdata ja kehittyä. Lisähaun myötä Oulun yliopistossa käynnistyi kolme hanketta, joista kahta Oulun yliopisto koordinoi: Earth-Space Research Ecosystem, E2S-industry ja Research Infrastructure for Future Wireless Communication, FUWIRI-6G.

Edellä mainittujen infrastruktuurien lisäksi tiedekunnissa toimii eräitä merkittäviä infrastruktuureja, joihin lukeutuvat teknillisessä tiedekunnassa kaivosalan minipilottilaboratorio sekä tieto- ja sähkö-tekniikan tiedekunnassa Open UBI Oulu realworld -laboratorio ja FabLab koulutus- ja tutkimusympäristö. Oulun yliopisto on perustanut Arctic Biopankin vuonna 2020 lääketieteellisen tiedekunnan yhteyteen mahdollistamaan Pohjois-Suomessa jo vuodesta 1965 alkaen kerättyjen arvokkaiden syntymäkohorttien tutkimuksen jatkumisen sekä on osallisena Pohjois-Suomen biopankki Borealis -yhtymässä, jonka muita osakkaita ovat Pohjois-Suomen sairaanhoitopiirit sekä Nordlab-laboratorio.

Oulun yliopisto koordinoi kansainvälisen ESFRI-tiekartan (European Strategy Forum on Research Infrastructures) kahden infrastruktuurin Suomen osallistumista: Bio- ja lääketieteissä INFRAFRONTIER Finland sekä fysiikassa ja materiaaliteieteissä EISCAT ja EISCAT_3D (ISR tutkajärjestelmä) ja näiden lisäksi Suomen osallistumisen MAX IV:ään (synkrotronisätei-

lylaitos Lundissa). Lisäksi Oulun yliopisto on mukana seitsemässä muussa ESFRI-infrastruktuurissa: EPOS (European Plate Observing System), BBMRI (Biobanking and BioMolecular Resources Research Infrastructure), EuroBioImaging, INSTRUCT (Integrated Structural Biology Infrastructure), CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure), eLTER RI (The Finnish Long-Term Socio-Ecological Research) ja AnaEE (Analysis and Experimentation on Ecosystem).

Terveyden tutkimuksen alalla vuonna 2020 valmisteltiin Itä-Suomen yliopiston johdolla Kansallisen neurokeskuksen perustamista sekä Turun yliopiston johdolla Lääkekehityskeskusten perustamista.

Rakennerahastohakujen (EAKR ja ESR) osalta yliopistossa on vakiintunut kaksi kertaa vuodessa toistuva hakuprosessi, jossa tutkijat esittävät ennen hakua hankeidean yliopiston johdolle. Yliopiston johto antaa hankeideoihin palautteen, joissa ohjeistetaan hakemusten valmistelua. Varsinaiset hakemukset priorisoidaan tiedekuntien ja yliopiston toimesta painottaen soveltuvuutta yliopiston strategiaan. Haun yhteydessä priorisointijärjestys toimitetaan tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan liitolle ja ELY-keskukselle. Rakennerahastohankkeet ovat erityisen tärkeitä alueellisen infrastruktuurin kehittämässä ja kehityshankkeissa, jotka molemmat hyödyttävät samalla myös alueen elinkeinoelämää. Lisäksi yliopisto on kommentoinut aktiivisesti tulevan rakennerahastokauden (2021–2027) ohjelmaluonnoksia sekä osallistunut maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimintaan asiantuntijajäsenenä.

Vuonna 2020 Oulun yliopisto allekirjoitti kansainvälisen DORA-julistuksen, jonka myötä yliopisto sitoutuu tutkimuksen arvioinnin kehittämiseen ja vastuullisen metriikan käyttöön. Samalla yliopistolle perustettiin tutkijan vastuullisen arvioinnin kehittämissäryhmä varmistamaan sitoumusten jalkauttaminen. Yliopisto allekirjoitti myös kansallisen Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2020–2025, ja on siten lupautunut edistämään avoimuutta tieteen perusarvona kaikessa tutkimusyhteisön toiminnassa ja vahvistamaan yhteiskunnan sivistystä sekä innovaatiotoimintaa.

Vuonna 2018 julkaistua yliopiston vastuullisen tutkimuksen ohjelmaa täydennettiin vuonna 2020 oppimisen avoimuuden linjauksella. Yliopisto myös laati ensimmäisenä yliopistona Suomessa Vastuullisen tieteen julistuksen, jonka myötä yliopisto sitoutuu edistämään avointa ja vastuullista tiedettä, hyviä tieteellisiä käytäntöjä, kestävä kehitystä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tutkimuksessa sekä vastuullista tutkimuksen arviointia. Julistus julkistetaan verkkosivuuksien yhteydessä helmikuussa 2021. Samalla julkistetaan päivitettyt versiot avoimen tieteen periaatteista sekä julkaisemisen, tutkimusdatan ja avointen tutkimusinfrastruktuurien linjauksista.

Avoimuuden ja eettisyyden periaatteet on yhdistetty uudella ja rakentavalla tavalla vastuullisuuden käsitteen alle.

Kahdeksan osa-aikaista, tutkijataustaista data-asiantuntijaa ovat jatkaneet tutkijoiden tukemista datanhallinnan ja jakamisen, tutkimuksen tietosuojakysymysten (GDPR) sekä rahoitushakemuksiin liittyvien datanhallintasuunnitelmien osalta. He ovat vastanneet myös UniOGS:n kurssitarjontaan lisäystä, ensimmäisestä pakollisesta datanhallinnan osuudesta sekä koko yhteisölle tarkoitetun tutkimuksen tietosuojakurssin valmistelusta.

Avoimen julkaisemisen osuus on kasvanut vuonna 2020 ja julkaisujen rinnakkaistallentaminen on edistynyt järjestelmällisesti. Oulun yliopisto on rinnakkaistallentamisessa Suomen yliopistojen kärkeä. Oulun yliopistossa noudatetaan vastuullisen ja avoimen tieteen sekä tutkimuksen kansallisia ja kansainvälisiä vaatimuksia huomioiden samalla innovaatiotoiminnan ja yksityisyyden suojan asettamat vaatimukset.

Oulun yliopisto sijoittui OKM uusimmassa, vuoden 2019 avoimuuden kypsyystasoselvityksessä korkeimmalle, viidennelle tasolle. Siten OKM:n asettama tavoite saavuttaa vähintään taso 3 tuloskaudella 2017–2020 toteutui. Oulun yliopisto on jatkanut määrätietoisesti vastuullisen ja avoimen tiedeyhteisön kehittämistä sekä avoimuuden vaatiman toimintakulttuurin laaja-alaista vahvistamista yhdistämällä avoimuuden sekä eettisyyden periaatteet uudella ja rakentavalla tavalla vastuullisuuden käsitteen alle.

Tutkimuksen esittely ja tieteen popularisointi

Tiedekuntien tiedeviestinnän vahvistamiseksi nimetyt viestintäasiantuntijat auttavat tutkijoita saamaan tutkimukselle näkyvyyttä perinteisen ja sosiaalisen median avulla kotimaassa



ja kansainvälisesti sekä erilaisten tapahtumien kautta. Tavoitteena on myös lisätä tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Vuosina 2017–2020 toteutettiin EAKR-rahoituksella EKI-hanke (Elinvoimaa ja kestävyttä innovaatioyhteistyöllä) Oulun yliopiston johdolla ja yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun, Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Oulun kaupunki on mukana rahoittajana ja hankkeen ohjausryhmässä. Tavoitteena on edistää yritysten, tutkimuslaitosten ja kaupunkilaisten yhteistyötä luovuutta ja hyvinvointia tukevissa tiloissa. Hankkeessa valmistui 2020 kasvitieteellisen puutarhan vehreään ympäristöön kohtaamispaikka yrityksille, tiedeyhteisölle ja suurelle yleisölle. Siellä esitellään yleistajuisesti tiedettä ja ympäristöalan yritysten osaamista, tarjotaan luovia tiloja ja luonnonympäristöä sekä järjestetään toimintaa ja tapahtumia kohderyhmille. Hankkeessa toteutettu virtuaalinen showroom esittelee cleantech/biotalous -alan yritys- ja tutkimusosaamista. Hankkeen jälkeen Tiedepuutarha (Science Garden) jatkaa yliopiston näyteikkunana ja osana yliopiston vakituista toimintaa. Hankevalmistelun aikana peruskorjatut tilat ovat olleet maksuttomasti käytössä kohderyhmien tapahtumia varten. Vuonna 2020 tammikuusta syyskuuhun on ollut 72 tilaisuutta, tapahtumaa ja kokousta ja osallistujia on ollut yhteensä 981. Tilaisuuksien määrä laski ovilaskurin perusteella noin puoleen johtuen Covid-19 aiheuttamista rajoituksista tilaisuuksien järjestämisessä.

Yliopiston aktiivista roolia EU-asioissa on edelleen vahvistettu vuoden 2020 aikana. Yliopisto on valmistellut useita kannanottoja EU:n Horisontti Eurooppa 2021–2027 -puiteohjelmaan ja muihin keskeisiin ohjelmiin ja strategioihin, kuten EU:n teollisuusstrategiaan, sekä vastannut aktiivisesti komission järjestämiin kuulemisiin esimerkiksi eurooppalaisesta tutkimus- ja koulutusalueesta.

Covid-19:sta huolimatta yhteistyötä on edelleen tiivistetty EU:n sidosryhmien kanssa. Yliopisto on järjestänyt etätapaamisia Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, sekä muihin sidosryhmiin, jotka vaikuttavat Brysselissä. Mm. yliopiston johto tapasi keskeisiä EU:n tutkimus-, koulutus- ja tiedepolitiikan viranhaltijoita kolmipäiväisissä verkkotapaamisissa joulukuussa, jotka järjestettiin yhteistyössä Itä-Suomen ja Lapin yliopistojen kanssa. Oulun yliopisto järjesti yhteisen koulutus- ja vaikuttamismatkan Class 19' (tulevaisuuden tutkimusjohtajat) -ryhmän kanssa Euroopan komissioon ja parlamenttiin helmikuussa.

Yliopisto on järjestänyt useita verkkotapahtumia yhteistyössä Brysselissä vaikuttavien henkilöiden kanssa, sekä pyytänyt puhujia EU:sta, kuten Euroopan parlamentista, omiin tilaisuuksiinsa. Yliopiston Tiedepuutarhassa järjestettiin kumppanuustapahtuma EU Green Week 2020:n yhteyteen lokakuussa. Tapahtuma sidottiin aiemmin tehtyyn kannanottoon EU:n biodiversiteettistrategiasta. Vuonna 2020 osallistuttiin mm. lukuisiin Horisontti Eurooppa käsitteleviin etätilaisuuksiin ja komission järjestämään Research and Innovation Days -etätapahtumaan.

Yliopiston rehtoreiden lisäksi vaikuttamistyössä ovat aktivoituneet tiedekuntien dekaanit, fokusalueinstituuttien johtajat sekä muu yliopiston johto. Tutkijoita on aktivoitu tiedottamalla, esimerkiksi hauista EU:n asiantuntijaverkostoihin, keskeisistä tapahtumista, komission kuulemisista ja muista verkostoitumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Tutkijoille on myös järjestetty EU-verkostoista ja vaikuttamistyöstä kaksi koulutustilaisuutta keväällä 2020. Yliopiston EU-tutkimusverkostojen koordinaattoreita on kontaktoitu ja verkostojen hyödyntämistä ja tuen tarvetta kartoitettu.

Tutkimuksen tunnusluvut vuosilta 2016–2020

Tutkimuksen tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020
Suomen Akatemian tutkimusrahoitus, 1000 €	22 327	21 722	23 943	26 826	25 484
Business Finland-rahoitus*, 1000 €	15 007	12 831	11 277	9 204	7 607
Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus, 1000 €	6 647	7 421	8 661	9 793	10 103
Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta	34,3 %	35,9 %	37,3 %	39,5 %	39,8 %
Jufo-1 -julkaisut, kpl**	1 408	1563	1649	1745	1637
Jufo-2 -julkaisut, kpl**	510	575	618	707	706
Jufo-3 -julkaisut, kpl**	220	216	250	298	258
Tieteelliset julkaisut, kpl**	2314	2526	2647	2861	2728

* ei sisällä Business Finland -hankkeiden EAKR-rahoitusta **julkaisutyypit A ja C, OKM:n rahoitusmallin mukaisesti

Innovaatiotoiminta

Oulun yliopiston tavoite on hyödyntää kaupallisesti tutkimuksen tuloksia, jotta ne tuottaisivat taloudellista hyötyä niin tutkijalle, yliopistolle kuin ympäröivälle yhteiskunnallekin. Yliopisto pitää vaikuttavaa toimintaa tutkimustulosten ja osaamisen hyödyntämisessä tärkeänä ansiona henkilökunnalleen.

Yliopiston Innovaatiokeskuksen tehtävänä on hoitaa immateriaalioikeuksiin (IPR) liittyvät sisäiset palvelut, koordinoida yritys-yhteistyötä yhteistyössä tiedekuntien kanssa ja auttaa tutkijatiimejä tutkimuslähtöisen liiketoiminnan kehittämisessä. Yliopiston innovaatiokeskuksen henkilöstö on seitsemän työntekijää.

Tutkimuksessa syntyy erilaisia tuloksia: keksintöjä, tietokoneohjelmia ja materiaalia, jotka voivat olla siemen uuden liiketoiminnan syntymiselle. Vuonna 2020 yliopistolle tehtiin 33 keksintöilmoitusta ja kolme teosilmoitusta.

Vuonna 2020 yliopistolle tehtiin 33 keksintöilmoitusta ja kolme teosilmoitusta.

Vuoden aikana yhdeksäntoista keksinnön/patenttiperheen oikeudet siirrettiin tutkimushankkeen yritys partnereille ja neljässä tapauksessa lisenssin ostajalle. Yritysosapuolelle keksintöilmoitus on tärkeä mittari tutkimusyhteistyön onnistumisesta.

Oulun yliopiston nimiin tehtiin kymmenen prioriteettipatenttihakemusta (=ensimmäinen hakemus kyseisestä keksinnöstä). Vuoden 2020 päättyessä yliopisto oli haltijana 39 prioriteettipatenttia tai -hakemuksen perustuvassa patenttiperheessä. Niistä osa on

lisensoitu, osaa kehitetään eteenpäin esimerkiksi Business Finlandin R2B (Research to Business) -rahoitteisissa projekteissa ja osalle etsitään parhaillaan kaupallistamisreittiä.

Vuosien varrella Oulun yliopisto on lähtenyt patentoimaan 110 eri keksintöä. Iso osa yliopistolle ilmoitetuista keksinnöistä on siirretty yrityksille, jotka ovat lähteneet suojaamaan niitä.

Vuonna 2020 yliopisto myönsi Proof-of-Concept (PoC) -rahoitusta viidelletoista tutkijan hankkeelle ja yhdelle opiskelijahankkeelle yhteensä 250 000 €, josta 100 000 € tuli Oulun kaupungin Kehittämisasiainrahastosta. PoC-rahoituksen tarkoituksena on tukea kaupallisesti potentiaalisen idean ensimmäistä toteutusta idean toteutettavuuden osoittamiseksi. Rahoituksen avulla pyritään edistämään mahdollisuuksia saada täydentävää tutkimusrahoitusta idean hyödyntämiseen. PoC-rahoitus on mahdollistanut mm. erilaisten Business Finlandin projektien hakemisen ja patentoinnin aloittamisen.

Tutkimustyön tulosten kaupallinen hyödyntäminen tukee yliopistossa tehtävää tutkimustyötä tutkimuksen kilpailutuna lisärahoituksena. Vuonna 2020 Oulun yliopisto teki kolme toista R2B-projektin hakemusta, joista kuusi sai rahoituksen. R2B:ssä rahoitus myönnetään uuden tutkimuslähtöisen liiketoiminnan kehittämiseen. Yliopisto sopi Riitta ja Jorma J. Takasen säätiön kanssa vuosittaisesta 100 000 € lisärahoituksesta Business Finlandin myöntämille R2B-hankkeille.

Vuoden aikana perustettiin kaksi uutta tutkimukseen perustuvaa yritystä. Yliopisto on kaikkiaan pienenä omistajana seitsemässä spin out -yrityksessä. Yhteensä Oulun yliopistosta on syntynyt yli 70 tutkimuslähtöistä yritystä.

Oulun yliopisto tekee yhteistyötä vuosittain noin 300 yrityksen kanssa. Osa yhteistyöstä syntyy yhteisrahoitteisissa hankkeissa ja osa on suoraa tilaustutkimusta yritykseltä asiakkaana. Vuonna 2020 tilaustutkimuksen arvo oli 3,7 miljoonaa euroa. Yliopisto tehosti yritys-yhteistyön koordinaointia ja tavoitteellisuutta aloittamalla asiakaspäällikkötoiminnan kahdessa tiedekunnassa.

Viime vuonna innovaatiokeskuksen järjestämänä tai kouluttamana pidettiin yhteensä 52 innovaatiotoimintaan, liiketoiminnan kehittämiseen, yritys-yhteistyöhön liittyvää koulutusta tai infotilaisuutta sekä järjesti kuusi tutkimuksen kaupallistamishankkeiden esittelytilaisuutta sijoittajille.

Innovaatiotoiminnan tunnusluvut 2016–2020

Innovaatiotoiminta	2016	2017	2018	2019	2020
Keksintöilmoitukset	44	47	35	61	33
Prioriteettipatenttihakemukset	9	9	6	6	10
Yliopiston patenttisalkku (patenttiperheiden lkm)	34	30	35	37	39
Teknologiansiirtosopimukset (uudet)	10	14	10	16	19
Uudet tutkimuslähtöiset yritykset	4	3	3	3	2
Proof of Concept (PoC) -hankkeet	9*	11	9	11	16
Business Finlandin TUTLI-rahoitus (uudet hankkeet)	6	5	5	0	7**

* PoC -hankkeen aikana tehdään kaupallisesti potentiaalisen idean ensimmäinen toteutus ja kerätään primääridataan toteutettavuuden osoittamiseksi. Hankkeista 6 (v. 2016) /10 (v. 2017) rahoitettiin yliopiston PoC rahoituksella ja 3 (v. 2016) / 1 (v. 2017) CHT:n terveysteknologiahankkeen rahoituksella.

**2020 päätöksen saaneista hankkeista yksi kuului syksyn 2019 hakuun (päättös 3.1.2020)

Tellus – tila ja toiminta yhteisöllisyyden rakentajina

Telluksessa vuosi 2020 oli neljäs kokonainen toimintavuosi. Toiminnan ytimessä on niin tieteenalojen, kulttuurien kuin organisaatioiden rajat ylittävä yhteistoiminta, erilaisten kohtaamisten mahdollistaminen ja yhteisöllisyyden kehittäminen. Telluksessa törmäävät ja työskentelevät niin opiskelijat, henkilöstö kuin yliopiston ulkoiset ja sisäiset sidosryhmät. Useat keskustelut syntyvät sattumalta kohdatessa ja tällaisella informaalilla vuorovaikutuksella on iso rooli innovaatiotoiminnassa. Vuoden 2020 aikana koronavirus vaikutti merkittävästi Telluksen fyysisiin kävijämääriin pudottaen sen vain neljäsosaan vuoteen 2019 verrattuna (2019 oli 120 000 käyntiä, 2020 vain 30 000).

Telluksessa järjestetään runsaasti tilaisuuksia, tapaamisia ja tapahtumia. Myös näihin varauksiin korona vaikutti merkittävästi. Tellus Stagea varattiin vuoden 2020 aikana n. 100 kertaa erilaisiin tapahtumiin, työpajoihin tai kokoontumisiin. Business Kitchen Stagea on varattu n. 80 kertaa. Stage-varauksista lähes kaikki koskivat tapahtuman järjestämistä, ja palvelupisteen henkilöstö on tukenut tapahtumien onnistumista mm. markkinoinnin, teknisen tuen, tilajärjestelyiden ja valokuvauksen kautta. Tapahtumia on paljon myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tilavarauksia Telluksen tiloissa on vuoden 2020 aikana ollut yhteensä vajaa 1000 eli noin 3000 varausta vähemmän kuin vuonna 2019. Palvelupiste käsittelee kuukauden aikana n. 50 yhteydenottoa.

Toimintaa siirrettiin koronapandemian takia verkkoon uuden Virtuaali-Telluksen myötä. Siellä aiemmin livenä pidetyt tapahtumat ovat houkuttaneet merkittävän määrän osallistujia. Maaliskuusta joulukuuhun 2020 Virtuaali-Telluksessa on vierailut yhteensä lähes 5000 kävijää niin Telluksen omissa kuin yhteistyötahojen järjestämissä tapahtumissa ja se on palvellut yliopistoyhteisöä tärkeänä yhteisöllisyyden luojana tarjoten mahdollisuuksia spontaaneista kohtaamisista, rekrytointitapahtumista aina tutkimusseminaareihin ja opintopsykologin workshoppeihin.

Kontinkankaan kampuksella käynnistynyt Tellus-toiminta löysi nopeasti yleisönsä ja tila on toiminut tärkeänä kohtauspaikkana myös koronapandemian aikana Kontinkankaan kampuksen opiskelijoille. Yhteisöllisyyttä tukevaa ja osallistavaa toimintaa on suunniteltu ja toteutettu yhdessä eri sidosryhmien kanssa ja toiminta on lähtenyt liikkeelle hyvin. Kontinkankaan Telluksessa korostuvat opiskelijoiden ryhmätyöskentelyn mahdollistaminen ja sidosryhmäyhteistyön tukeminen erilaisten tapaamisien, työpajojen ja tapahtumien järjestämisen kautta. Tellus luo alustaa poikkileikkaavien teemojen, kuten esimerkiksi yrittäjämäisen kulttuurin, yritysyrityksen sekä kansainvälisyyden ja monitieteisyyden näkyväksi tekemiselle ja aktiiviselle tarjoutumiselle.

Vuonna 2020 Telluksessa käynnistyi kaksi uutta hanketta. Aiemmin yrittäjyyskasvatukseen liittynyt Entrepreneurial Language Studies (yrittäjyysopinnot integroitu pakollisiin kielikursseihin) sai rahoituksen Erasmus+ -verkon kautta ja jatkuu nyt yhteistyöhankkeena kolmen eurooppalaisen yliopiston kanssa. Urasuunnitelmia opintojen alkuvaiheessa tarjoava Self Hack -suurtapahtuma järjestettiin virtuaalisena ja siihen osallistui 1400 aloittavaa opiskelijaa. Spin off-ideana syntynyt hanke Generations Lab, joka pyrkii yhdistämään nuoret, työelämän ammattilaiset ja työuransa päättäneet asiantuntijat ratkomaan yritysten ongelmia sai myös rahoitusta ja toimintaa pilotoidaan v. 2021 keväällä.

Vuoden 2020 aikana monialaisen tutkimusyhteistyön fasilitointikonsepti R3 (Rapid Research Radicals) -toiminnassa on vakiinnutettu kuukausittainen ja monialainen Brown Bag -lounasseminaarisarja, joka on kerännyt keskimäärin n. 50–60 osallistujaa ja puolivuositteiset Meet the Top Scientist -seminaarit, joissa nostetaan esille kunkin fokusinstituutin kirkkaimpia tutkijoita. Vuonna 2020 jatkettiin monialaisena kokeiluna aiemmin järjestettyjä Twitter-konferensseja, jotka mahdollistavat ilman matkustamista järjestettävät konferenssit ja hyvin laajan yleisön. Konferensseja järjestettiin kaksi (Digihealth + 6G sekä Sustainable Materials) ja konferenssit keräsivät ennätysyleisön. Kummatkin tavoittivat yli 100 000 Twitter-käyttäjää ja ”puheenvuorot” keräsivät 100 000 lukukertaa.

Vuoden 2020 lopussa Tellus oli mukana käynnistämässä ja konseptoimassa yliopiston keskustaan avautuvaa Pop Up -tilaa. Tämä työ jatkuu vuonna 2021.



Varainhankinta

Oulun yliopisto toteuttaa aktiivista varainhankintaa ja ylläpitää hyviä lahjoittajasuhteita. Lahjoituksilla tuetaan yliopiston strategian mukaisia toimia, jotka lisäävät yliopiston vaikuttavuutta sekä kasvattavat alueen ja koko maan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.

Vuoden 2020 aikana lahjoituksia saatiin yhteensä 454 246,29 euroa. Tästä lahjakirjalla eri projekteille tehtyjä suoria kohdennuksia oli 244 967,29 euroa.

Vuoden alussa käynnistyi kaksi uutta lahjoitusvarojen mahdollistamaa professuuria, brändijohtamisen professuuri sekä autoalan liiketoiminnan professuuri. Keväällä 2020 avattiin mahdollisuus tukea koronapandemiaan liittyvää tutkimusta Oulun yliopistossa. Lisäksi merkittävällä säätiölahjoituksella mahdollistettiin Research to Business -hankkeiden tukeminen tulevina vuosina. Uusi CRM-järjestelmä otettiin varainhankinnassa ja lahjoittajasuhteissa käyttöön vuoden 2020 aikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Sitra päättivät 12.6.2020 vastinrahoituksesta, jolla yliopistoja pääomitetään 2,5-kertaisesti niiden keräämään yksityiseen pääomaan nähden, kuitenkin enintään 67 miljoonalla eurolla. Keräysaika on 15.6.2020–30.6.2022. Oulun yliopisto käynnisti pääomakeräyksen maksimoidakseen keräystuloksen ja vastinrahaosuuden.

Varainhankinnan sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 66,2 miljoonaa euroa ja ne muodostavat merkittävän osan Oulun yliopiston sijoitusvarallisuudesta.

Oulun yliopiston varainhankinta Lahjoitukset 2008–2020

Lahjoittaja-taho	2008–2014	2015–2017	2018	2019	2020
Julkisyhteisöt	1 529 343,00	101 752,19	2 000,00	1 460,00	0,00
Säätiöt, yhdistykset	3 106 786,05	5 705 917,75	67 759,67	100,00	130 000,00
Yritykset	5 614 818,58	1 810 396,00	262 950,00	247 110,00	264 967,29
Rahoitus- ja vakuutuslaitos	568 587,00	995 835,00	300,00	100 150,00	0,00
Yksityishenkilöt	1 273 985,06	1 105 182,08	77 895,00	171 696,50	59 279,00
Liiketoiminta	28 582,08	1 254,87	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	12 122 101,77	9 720 337,89	410 904,67	520 516,50	454 246,29
OKM:n vastinrahoitus	23 097 551,55	11 236 561,00	0,00	0,00	0,00



Tilat

Oulun yliopistolla oli vuoden 2020 lopussa vuokrattuja tiloja noin 158 254 m².

Oulun yliopisto irtisanoi vuonna 2020 Liutinvaraston vuokrasopimuksen ja osan Kastellin tutkimuskeskuksen 1.krs tiloista. Yhteensä irtisanottuja tiloja oli noin 226 m².

Vuoden 2020 aikana Oulun yliopiston vuokraamissa tiloissa valmistui peruskorjaus- ja parannus-hankkeita tai tilajärjestelyistä aiheutuneita muutostöitä yhteensä 2631 m² verran. Näitä olivat ravintola Foodoo 2 perusparannus- ja laajennushanke 1464 m² sekä ATK-kadun opetustilat ja pyöräilijöiden puku- ja suihkutilat -hanke 1167 m².

Oulun yliopistolle optimaalisin pitkän aikavälin kiinteistöstrategia selvitettiin.

Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) Linnanmaan kampuksen rakennushankeet yhteensä n. 25 000 m² valmistuivat keväällä 2020. Oamk muutti Linnanmaan kampukselle, osa vuoden 2020 alkupuolella ja suurin osa syksyllä 2020. Yhteiskampuksen valmistelua ja suunnittelua sekä yhteiskäyttöisten tilojen ja palveluiden selvitystä jatkettiin. Kirjasto, ravintolat, paja, ja hybridilaboratorio tulevat yhteiskäyttöön. Linnanmaan kampuksen Väylän kokonaisvaltaista suunnittelua ja kehittämistä sekä yleisilmeen siistimistä jatkettiin.

Oulun yliopiston hallitus päätti 28.4.2020 kokouksessaan valtuuttaa rehtori Jouko Niinimäen käynnistämään Oulun yliopiston keskustakampuksen n. 30 000 kem² hankesuunnitelman laatimisen. Hankesuunnittelun pohjaksi Oulun yliopisto laati vuosina 2019–2020 kiinteistöstrategian, jossa selvitettiin Oulun yliopistolle optimaalisin pitkän aikavälin kiinteistöstrategia, vaihtoehtoina mm. nykyisen rakennuskannan ylläpito ja peruskorjaaminen, nykyisen rakennuskannan osittainen purku ja uudisrakentaminen yliopistokampuksilla ja uudisrakentaminen Oulun kaupungin ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä.

Keskustakampushanketta varten Oulun yliopisto, osuuskauppa Arina ja Kesko hakivat ja saivat syksyllä 2020 suunnitteluvarauksen Raksilan kaupunginosaan ns. market-tontille. Suunnitteluvarausaika on 13.12.2021 saakka, mutta suunnitteluvaraus selvityksen tulee olla valmiina 31.3.2021 mennessä. Suunnitteluvaraus selvitys tuottaa hankkeesta Oulun kaupungille riittävät päätöksentekotiedot mm. tarvittavan kaavoituksen käynnistämistä varten. Yliopiston hankesuunnittelu käynnistetään suunnitteluvaraus selvityksen jälkeen ja se valmistuu arviolta vuoden 2021 loppuun mennessä. Hankesuunnitelma tuottaa Oulun yliopistolle riittävät tiedot investointipäätöstä ja suunnittelun käynnistämistä varten.

Yliopisto jatkoi ja käynnisti kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti hankkeita, joilla edistetään vähähiilistä ja vihreää kampusta ja joilla kannustetaan mm. pyöräilyyn ja kävelyyn autoilun sijasta. Tilojen käytön tehostamista jatkettiin, käynnistettiin aurinkoenergiahanke sekä rakennettiin ja vuokrattiin pyöräilyä ja kävelyä tukevaa infraa.

Linnanmaan kampukselle valmistui 1 000 kWp aurinkosähköhankkeen 1. vaihe 250 kWp, johon saatiin TEM-avustusta.

Maaliskuussa 2020 valmistuneen ATK-kadun opetustilahankkeen yhteydessä rakennettiin uusi pyöräparkki Linnanmaan eteläpuolelle sekä rakennettiin lisää yhteiskäyttöisiä suihku- ja pukuhuonetiloja.

Yhdessä Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa toteutettiin demohanke, jossa Linnanmaan kampukselle asennettiin ravintoloiden jonojen mittausta varten sensoreita sekä yhdelle parkkialueelle asennettiin sensorit parkkipaikkojen täyttöasteen selvittämiseksi.

Yliopiston omalla rahoituksella asennettiin Linnanmaan kampukselle 14 opetustilaan sensorit, joilla pyritään selvittämään tilojen käyttöastetta. Käyttöastetta tullaan vertaamaan opetuksen suunnittelun kautta saatavaan suunniteltuun käyttöasteeseen.



Kuvat: Linja Arkkitehdit Oy

Taloudellinen asema 2020

Oulun yliopiston liikevaihto vuonna 2020 oli 250,0 miljoonaa euroa (233,0 milj. euroa vuonna 2019) ja tilikauden voitto oli 11,4 miljoonaa euroa (16,2 milj. euroa voitollinen vuonna 2019).

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kokonaistuotto oli 10,6 miljoonaa euroa (käyvän arvon muutos 3,6 miljoonaa euroa). 1.1.2018 alkaen voimaan tullut IFRS 9 -standardin mukaan rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Oulun yliopiston omavaraisuusaste oli 88,7 % (89,1 % vuonna 2019), joten Oulun yliopiston vakavaraisuus säilyi erinomaisena. Myös Oulun yliopiston maksuvalmius säilyi hyvänä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Oulun yliopiston välisen sopimuksen mukainen yleisavustuksena tuloslaskelmassa käsiteltävä perusrahoitus vuodelle 2020 oli 150,4 miljoonaa euroa (140,9 milj. euroa vuonna 2019).

Varsinaisen toiminnan tuotot (täydentävän rahoituksen tuotot) olivat 95,0 miljoonaa euroa (89,5 milj. euroa) ja 38,0 % (38,7 %) kokonaistuloista.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat tilikaudella 249,9 miljoonaa euroa (240,2 milj. euroa), josta henkilöstökulujen osuus oli 171,2 miljoonaa euroa ja 68,5 % varsinaisen toiminnan kuluista (157,3 milj. euroa ja 65,5 % vuonna 2019). Vuonna 2020 tilakustannukset olivat 29,1 miljoonaa euroa (28,2 milj. euroa) ja 11,7 % (11,7 %) varsinaisen toiminnan kuluista.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle raportoitava täydentävän tutkimusrahoituksen määrä oli 67,2 miljoonaa euroa (67,8 milj. euroa), mikä on 26,9 % (28,2 %) yliopiston kokonaismenoista. Luku lasketaan ministeriön määrittelemällä kaavalla ja se poikkeaa hieman tuloslaskelman avustustuottojen määrästä. Täydentävä rahoitus koostuu pääasiassa Suomen Akatemian, Business Finlandin ja Euroopan unionin projektirahoituksesta. Kansainvälisen kilpaillun tutkimusrahoituksen tutkimusmenojen määrä oli 10,1 miljoonaa euroa (9,8 milj. euroa).

Yliopiston taseen loppusumma 31.12.2020 oli 314,7 miljoonaa euroa (292,5 milj. euroa). Taseen pysyvät vastaavat olivat 247,5 miljoonaa euroa (234,7 milj. euroa) ja vaihtuvat vastaavat 67,2 miljoonaa euroa (57,7 milj. euroa).

Oulun yliopiston taloudelliset tunnusluvut

Taloudelliset tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihdon muutos %	0,64	-1,07	3,45	2,01	7,31
Liikevoitto %	0,90	1,34	1,04	-3,08	0,04
Oman pääoman muutos % (korkeakoulun omien varojen kehittyminen)	8,91	14,83	0,97	7,24	5,77
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvo	7,7 %	7,4 %	-5,1 %	16,4 %	3,8 %
Quick ratio	1,91	2,36	2,29	1,96	2,39
Kassan riittävyys, päivää	22	50	58	37	55
Omavaraisuusaste, %	88,3 %	89,3 %	88,4 %	89,1 %	88,7 %
Nettovelkaantumisasiaste	-7,29	-14,40	-17,28	-10,85	-15,61

*Tunnusluvut laskettu Korkeakoulun taloushallinnon koodiston OKM/2/500/2018 (30.11.2020) mukaisesti.

Yliopiston varainhoidon salkkuihin allokoitu sijoitusomaisuus on luokiteltu vuonna 2016 uudelleen pysyvien vastaavien muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin. Sijoitusomaisuudella käydään kauppaa vain allokaatiomuutosten toteuttamiseksi ja likviditeetin irrottamiseksi tuottojen käyttöön yliopistotoimintaan. Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeet ja varainhankinnalla kerätyt varat valtion vastinrahana maksama summa mukaan lukien edustavat merkittävää osaa yliopiston peruspääoman määrästä. Oman pääoman yhteissumma oli vuoden lopussa 254,7 miljoonaa euroa (240,9 milj. euroa), josta Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeiden arvo on 54,2 miljoonaa euroa eli 21,3 %. Konsernin osakkeet ja osuudet (Oulun ammattikorkeakoulun osto 8/2018, 50,5 % osakekannasta) oli 5,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikainen vieras pääoma oli 55,3 miljoonaa euroa (50,0 milj. euroa) ja pakolliset varaukset 0,5 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa).

Kirjanpidon mukaiset kokonaisinvestoinnit olivat 8,7 miljoonaa euroa (12,4 milj. euroa). Saadut investointiavustukset olivat 3,8 miljoonaa euroa (3,0 milj. euroa). Kokonaisinvestoinneista investointeja aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin oli 8,7 miljoonaa euroa (12,4 milj. euroa) ja investoinnit sijoituksiin olivat 0,0 miljoonaa euroa (0 milj. euroa v.2019). Oulun yliopiston omistusosuus Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakekannasta on 10,41 % ja Certia Oy:n osakekannasta 19,49 %.



Sijoitustoiminta 2020

Oulun yliopiston sijoitustoiminnan tavoitteena on pitkällä aikavälillä huolehtia sijoitettavan varallisuuden tarkoituksenmukaisesta, tuottavasta ja turvaavasta sijoittamisesta ottaen huomioon tuottotavoite, hyväksytyt riskitaso, sijoitustoiminnan vastuullisuus ja likvidien varojen tarve. Oulun yliopisto on vastuullinen sijoittaja ja edellyttää varainhoidonyhteistyökumppaneiltaan, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet käsittelevät ympäristö-, sosiaalisten ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa. Oulun yliopiston sijoitusomaisuuden hoito kilpailutettiin keväällä 2017 ja sen hoitaminen on edelleen ulkoistettu kolmelle täyden valtakirjan varainhoitajalle.

Yliopiston hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaan yliopiston sijoitusvarat on tarkoitettu sijoitettavaksi useiden vuosikymmenten aikavälillä, mutta ainakin osa vuotuisesta tuotosta on oltava nopeasti käytettävissä hallituksen päättäessä vuosittain tuoton kohdentamisesta. Sijoitustoiminnan tuottoja voidaan kohdentaa pääasiallisesti hallituksen hyväksymien strategisten rekrytointien ja erillisten projektien rahoittamiseen sekä pääoman kasvattamiseen, jolloin turvataan useampien ja/tai suurempien projektien rahoittaminen tulevaisuudessa.

Yliopiston sijoitusvaliokunta aloitti sijoitusstrategiatyön vuoden 2019 alussa, tavoitteena ymmärtää paremmin yliopiston salkkujen rakentamisen historia siitä, kuinka nykyiseen rakenteeseen on päädytty. Strategiatyön tuloksena oli muun muassa se, että sijoitusvaliokunta päätyi suosittamaan Oulun yliopiston hallitukselle vaihtoehdoisen sijoituksen mukaan ottamiseen sijoitussalkkuun.

Sijoitusjakauma	Markkina-arvo, €	Muutos vuoden alusta, €	Toteuma, %	Neutraali-tila, %	Liikkumaväli, %
VARAINHANKINTA	66 205 018	536 840	100,0	100,0	-
Osake	34 936 329	-782 852	52,8	55,0	-
Listatut osakkeet	34 936 329	-782 852	52,8	45,0	30,0% - 60,0%
- Osake, Suomi	683 755	14 335	1,0	-	-
- Osake, Eurooppa	8 735 792	418 929	13,2	12,9	0,0% - 55,0%
- Osake, Pohjois-Amerikka	15 405 956	-1 168 965	23,3	20,3	0,0% - 55,0%
- Osake, Japani	356 032	-8 186	0,5	1,9	0,0% - 55,0%
- Osake, Maailma	-	-	-	-	-
- Osake, Kehittyvät markkinat	9 754 794	-38 965	14,7	10,0	0,0% - 20,0%
Listamattomat osakkeet (Private Equity)	-	-	-	10,0	0,0% - 15,0%
Korko	31 268 689	1 319 692	47,2	45,0	-
Riskillinen korko	11 900 024	-931 801	18,0	10,0	0,0% - 30,0%
- HY	6 728 669	-924 833	10,2	5,5	0,0% - 20,0%
- EMD	5 171 355	-6 968	7,8	4,5	0,0% - 10,0%
Matalampiriskinen korko	19 368 665	2 251 493	29,3	35,0	2,0% - 100,0%
- Valtio	5 985 036	14 414	9,0	17,9	0,0% - 30,0%
- IG	9 937 475	1 145 798	15,0	12,6	0,0% - 35,0%
- Lyhyt korko	3 446 154	1 091 281	5,2	4,5	2,0% - 35,0%
Vaihtoehdoiset	-	-	-	0,0	0,0% - 5,0%

Sijoitusvaliokunta tutustui neljän tunnetun varainhoitajan tuotteisiin, nämä varainhoitajat olivat eQ, Mandatum, Nordea sekä SEB. Näiden esityksien perusteella valittiin ensimmäiseksi ehdotettavaksi PE-merkintäkohteeksi Nordean PE-tuotetta, minkä Oulun yliopiston hallitus hyväksyi ensimmäiseksi yliopiston PE-tuotteeksi kokouksessaan 20.11.2019.

Nordea PE:n merkintäsumma oli 5 miljoonaa euroa, mikä summa maksettiin Oulun yliopiston kassavarannoista. Rahastomerkintä tapahtui tammikuussa 2020. Kokonaisuudessaan PE-salkun kokotavoite on noin 10–15 % yliopiston sijoitussalkusta, mikä tarkoittaa tulevaisuudessa noin 10 miljoonan euron lisäsijoituksia. Nämä lisäsijoitukset on tarkoitettu rahoittamaan tämän hetken salkkujen riskillisistä korkosijoituksista.

PE-salkun lisäsijoituspäätökset tehdään kukin erikseen, kuten myös näiden varainhoitajapäätökset, ja tämän työn yliopiston sijoitusvaliokunta on aloittanut Q1_2020 aikana. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos vuonna 2020 oli 10,6 miljoonaa euroa (2019 23,6 miljoonaa euroa).

Vuonna 2020 sijoitusvaliokunta jatkoi vaihtoehtoisten sijoitusten strategiatyötä, minkä tuloksena sijoitusvaliokunta suositti Oulun yliopiston hallitukselle seuraavaa vaihtoehtoista sijoituskohdetta. eQ PE XII North on suomalainen erikoissijoitusrahasto, joka aloitti sijoitustoimintansa tammikuussa 2020. Se on ns. rahastojen rahasto ja sen tavoitekeho on €200 miljoonaa.

Rahasto sijoittaa varansa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sijoitaviin buyout-rahastoihin Pohjois-Euroopassa (Pohjoismaat, Iso-Britannia ja Irlanti, Benelux-maat ja DACH-maat). Rahastoa hallinnoi eQ Rahastoyhtiö Oy, joka on eQ Varainhoito Oy:n 100 %-sti omistama tytäryhtiö. Molemmat yhtiöt ovat osa eQ Oyj:tä, joka on Suomen johtava itsenäinen varainhoito- ja corporate finance -yhtiö.

eQ Varainhoito Oy:n hallinnoimat varat ovat yhteensä 8,7 miljardia euroa, josta private equity -sijoitusten osuus on 4,2 miljardia euroa (49 %), per 30.9.2020.

Yliopiston hallitukselle esitettiin yliopiston salkkuun eQ Private Equity XII North, Pienet buyout rahastojen rahastot / Eurooppa 8 miljoonan euron sijoitussitoumusta. Sijoitussitoumus kutsutaan ”töihin” vähitellen seuraavan 5–7 vuoden aikana ja eQ-sijoitus rahoitetaan kassasta tai sitten sijoitusvarallisuuden uudelleen allokoinnin kautta. Hallitus hyväksyi tämän esityksen.

Vuosi 2020 loppui sijoittajan näkökulmasta hyvin pitkälti samoin kuin alkoikin, eli monet osake- ja korkomarkkinat olivat kaikkien aikojen huipussaan, ja riskinotto markkinoilla

Vuosi 2020 loppui sijoittajan näkökulmasta hyvin pitkälti samoin kuin alkoikin, eli monet osake- ja korkomarkkinat olivat kaikkien aikojen huipussaan, ja riskinotto markkinoilla vuoden aikana kannatti.

Tämä voi olla jossain määrin yllättävää, kun huomioidaan, että vuoteen mahtuivat pahin globaali pandemia vuosisataan, talouksien mittavat sulkutoimet, osakeindeksien 20–50 % romahdus markkinasta riippuen, negatiivinen talouskasvu ja ennätysmäinen työttömyyden kasvu. Markkinat kuitenkin toipuivat romahduksesta nopeasti keskuspankkien ja valtioiden nopean elvytyksen takia.

Vuoden 2020 aikana yliopiston sijoitukset tuottivat 3,8 % vertailuindeksin tuottaessa 6,1 %. Suurimpia syitä vertailuindeksiä alhaisempaan tuottoon ovat olleet noin 10 %-yksikön alipaino osakesijoituksissa lähes koko vuoden sekä vertailuindeksiä suurempi paino lyhyissä koroissa. Tämä johtui siitä, että kassavarat ovat mukana tässä raportoinnissa ja varsinkin loppuvuodesta 2020 kassavarallisuuden kasvu oli merkittävä.

Yliopiston salkun riski (12 kk volatiliteetilla mitattuna) on ollut vertailuindeksiä pienempää (12,1 % vs. 13,3 %) ja salkun riskitaso on laskenut edellisvuoden vaihteeseen nähden pienentyneen osakepainon takia.

Listatut osakesijoitukset olivat onnistuneita vuonna 2020 ja voittivat vertailuindeksinsä noin 1,5 %-yksiköllä. Listaamattomat osakesijoitukset jäivät tuotossa vuoden aikana hie-man negatiivisen puolelle.

Korkosijoituksissa puolestaan sekä riskilliset että matalampiriskiset sijoitukset jäivät indeksinsä tuotoista.

Vuoden 2020 lopussa Oulun yliopiston salkun markkina-arvo oli 162,1 miljoonaa euroa (ilman kassavarantoa ja vaihtoehtoisia sijoituksia), 2019 vuoden lopussa vastaava salkun arvo oli 154 miljoonaa euroa.

Oulun yliopiston sijoitusvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2020 Maaria Eriksson (KEVA), Ira van Gilse van der Pals (Kirkon keskushallinto), Pirjo Kytösalmi (Kaleva) ja Pekka Riuttanen (Oulun yliopisto). Sijoitusvaliokunta aloitti toimintansa syksyllä 2013.

Henkilöstö

Oulun yliopistossa työskenteli vuonna 2020 keskimäärin 3303 henkilöä (2019: 3080). Yliopiston henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2020 lopussa oli 3386 henkilöä (2019: 3135). Yliopiston henkilötyövuosimäärä vuonna 2020 oli 2977 htv (2019: 2744 htv, kasvua oli 8,51 %). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä on kasvanut 223 henkilöä, vuoden viimeisen päivän henkilöstölukumäärä on kasvanut 251 henkilöä ja henkilötyövuosien määrä 233 htv vuoden 2020 aikana. Henkilötyövuosiin lasketaan myös tuntiopetuksena annettu opetus 46,24 htv ja tuntityöntekijöiden tekemä työ 11,47 htv (2019: tuntiopetus 35,81 htv ja tuntityöntekijät 10,83 htv).

TAULUKKO 1.

Henkilöstön määrä henkilöinä ja henkilötyövuosina vuosina 2016–2020

Henkilöstö	2016	2017	2018	2019	2020
Henkilöstön määrä (ka)	2906	2844	2937	3080	3303
Henkilöstön määrä (lkm) 31.12.	2847	2854	3019	3135	3386
Henkilöstön määrä (htv)	2640	2545	2610	2744	2977
- opetus- ja tutkimushenkilöstö (htv)	1637	1591	1621	1688	1785
- muu henkilöstö (htv)	898	844	879	941	1066
- harjoittelukoulut (htv)	105	109	111	115	126
HTV ilman sivutoimista tuntiopetusta	2566	2492	2565	2708	2931

Laskentaperusteena vuodesta 2013 on käytetty sivutoimisena tuntiopetuksena tehtyjen tuntien määrä jaettuna 448 ja vuodesta 2017 455.

(Lähde: ennen 2017 Sisu keskimääräinen lukumäärä ja Personec F henkilötyövuodet ja henkilöstön lukumäärä 31.12.; 2017 alkaen SAP keskimääräinen lukumäärä ja 31.12. lukumäärä, Personec F ja Mepco htv 2017, Mepco ka ja lukumäärä 2020 lähtien)

Oulun yliopiston hallitus päätti 30.5.2018, että Oulun yliopisto ostaa osake-enemistön Oulun ammattikorkeakoulu Oy:stä (Oamk). Joulukuussa 2019 Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston hallitukset tekivät päätöksen sisäisiä palvelutoimintoja koskevasta liikkeenluovutuksesta. Päätöstä edelsivät YT-neuvottelut molemmissa organisaatioissa. Liikkeenluovutuksessa Oamk:n palveluita tuottava henkilöstö siirtyi yliopiston palvelukseen, ja muodostuva yhteinen palveluorganisaatio alkoi tuottaa palveluita molemmille organisaatioille. Sisäisiin palveluihin lukeutuvat esimerkiksi ICT-, koulutus-, henkilöstö- ja talouspalvelut sekä kirjasto. Uudessa yhteisessä palveluorganisaatiossa 1.2.2020 lukien oli yliopiston työntekijöitä 479 ja Oamk:sta yliopistoon siirtyviä työntekijöitä 137. Eri toiminnoista vastaavat hallintojohtaja, henkilöstöjohtaja, palvelujohtaja ja talousjohtaja. Molemmille organisaatioille jäi jonkin verran opetusta ja tutkimusta tukevia omia palveluja sekä korkeakoulujen omia strategioita tukevaa kehitystoimintaa ja viestintää. Palvelujen suunnittelun tavoitteena on ollut jokaisen palvelutoiminnon toiminnallinen, taloudellinen ja tehokas organisointi siten, että molempien korkeakoulujen tarpeet tulevat huomioituksi. Siirtyville työntekijöille tehtiin uusi työ sopimus, mutta työntekijät siirtyivät uuden työnantajan palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Heihin sovelletaan yliopistojen yleistä työehtosopimusta 1. huhtikuuta 2020 alkaen. Päätösten taustalla on Oamk:n muutto Linnanmaan kampukselle sekä yliopiston tulo Oulun ammattikorkeakoulu Oy:n enemmistöomistajaksi elokuun lopussa 2018. Pääosa Oamk:n opetuksesta ja toiminnoista muutti Linnanmaalle elokuuhun 2020 mennessä.

Henkilöstön kokonaismäärässä määräaikaisen henkilöstön osuus on hivenen laskeutunut edelliseen vuoteen verrattuna. Määräaikaista henkilöstöä oli 58,2 % (2019: 60,3 %) koko henkilöstöstä. Tehtäviä on edelleen vakainaistettu. Tutkimushenkilöstö on tohtorikoulutus- ja post doc -vaiheessa aina määräaikaista.

TAULUKKO 2. Määräaikaisten osuus, % henkilöstöryhmittäin 2017–2020

(Lähde: 2017–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

Henkilöryhmä	2017 Ma yht.	2017 Kaikki yht.	2017 Ma% osuus	2018 Ma yht.	2018 Kaikki yht.	2018 Ma% osuus	2019 Ma yht.	2019 Kaikki yht.	2019 Ma% osuus	2020 Ma yht.	2020 Kaikki yht.	2020 Ma% osuus
Ei YPJ:n piirissä	78	85	91,8 %	69	75	92,0 %	65	71	91,5 %	66	73	90,4 %
-miehet	45	-	-	39	-	-	40	-	-	35	-	-
-naiset	33	-	-	30	-	-	25	-	-	31	-	-
Harjoittelukoulun opetushenkilöstö	19	105	18,1 %	16	104	15,4 %	19	107	17,8 %	19	108	17,6 %
-miehet	8	-	-	5	-	-	7	-	-	5	-	-
-naiset	11	-	-	11	-	-	12	-	-	14	-	-
Muu henkilöstö	191	856	22,3 %	239	902	26,5 %	300	971	30,9 %	312	1125	27,7 %
-miehet	97	-	-	109	-	-	122	-	-	122	-	-
-naiset	94	-	-	130	-	-	178	-	-	190	-	-
Opetus ja tutkimus	1318	1740	75,7 %	1386	1847	75,0 %	1412	1889	74,7 %	1471	1975	74,5 %
-miehet	780	-	-	819	-	-	835	-	-	847	-	-
-naiset	538	-	-	567	-	-	577	-	-	624	-	-
Tuntipalkkaiset	66	66	100 %	88	88	100 %	94	94	100 %	102	102	100 %
-miehet	32	-	-	40	-	-	37	-	-	38	-	-
-naiset	34	-	-	48	-	-	57	-	-	64	-	-
Työnantaja-tehtävät		2	0,0 %		3	0,0 %		3	0,0 %		3	0,0 %
Kaikki yhteensä	1672	2854	58,6 %	1798	3019	59,6 %	1890	3135	60,3 %	1970	3386	58,2 %
-miehet	962	-	-	1012	-	-	1041	-	-	1047	-	-
-naiset	710	-	-	786	-	-	849	-	-	923	-	-

Yliopiston henkilöstöstä on 68 % (2019: 78 %) tiedekunnissa. Opetus- ja tutkimushenkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 58,32 % (2019: 60,26). Tavoitteena on ollut panostaa opetus- ja tutkimushenkilöstön ja erityisesti tutkijanuran post doc -vaiheen vakanssien lisäämiseen.

Yksiköiden henkilöstösuunnittelu on tähdännyt tutkijaurarakenteen kehittämiseen (tenure track, henkilökohtainen urapolku) ja eri uravaiheisiin kuuluvien tehtävien määrän tasapainottamiseen sekä tutkimushenkilöstön kansainvälistämiseen. Tätä on mahdollistettu tutkimuksen strategiarahoituksen suuntaamisella.

Rekrytointiaktiivisuus pysyi korkealla tasolla vuonna 2020 ja hakijamäärät nousivat jälleen aiemmista vuosista. Toiminnassa panostettiin erityisesti valmisteluryhmille tarjottavaan HR-tukeen prosessien sujuvoittamiseksi sekä positiivisen hakijakokemuksen kehittämiseen.

Yliopistossa julkaistiin kaikkiaan 265 ulkoista työpaikkailmoitusta Saima -rekrytointijärjestelmän kautta (268 vuonna 2019 ja 328 vuonna 2018). Koska osa ilmoituksista sisälsi useita tehtäviä, avoimia paikkoja oli kaikkiaan noin 300 (325 vuonna 2019). Hakuilmoituksista 12 koski professori- (ml. Full Professor, tenure track -tehtävät) ja 9 tenure track -tehtäviä (34 vuonna 2019 ja 15 vuonna 2018). Hakuilmoitukset on julkaistu säännöllisesti alan julkaisujen ohella mm. Academic Positions, Euraxess- ja LinkedIn -portaaleissa. Pääosa hauista (65 %) koski opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtäviä. Hakemuksia tehtäviin tuli 8690 (2019: 7840, 2018: 7484).

TAULUKKO 3. Oulun yliopiston henkilöstö 2019–2020

Yksikkö	31.12.2019 Kaikki	31.12.2020 Miehet	31.12.2020 Naiset	Muutos lkm 19-20	Muutos % 19-20	Osuus % 2020
Humanistinen tiedekunta	166	62	114	10	6 %	7 %
Kasvatustieteiden tiedekunta	303	83	220	0	0 %	13 %
Luonnontieteellinen tiedekunta	241	144	98	1	0 %	6 %
Lääketieteellinen tiedekunta	522	209	362	49	9 %	21 %
Biokemian ja molekyyliääketieteen tdk	122	58	71	7	6 %	4 %
Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu	95	50	57	12	13 %	3 %
Teknillinen tiedekunta	413	306	138	31	8 %	8 %
Tieto- ja sähkötekniikan tiedekunta	573	431	130	-12	-2 %	7 %
Tiedekunnat yhteensä	2435	1343	1190	98	4 %	68 %
BCO infra	28	11	18	1	4 %	1 %
Biodiversiteettiyksikkö	14	8	4	-2	-14 %	0 %
Koe-eläin keskus	16	5	10	-1	-6 %	1 %
Materiaalianalyysikeskus *	16	13	4	1	6 %	0 %
Oulangan tutkimusasema	6	4	3	1	17 %	0 %
BCO painoala	2	0	2	0	0 %	0 %
Eudaimonia	1	1	0	0	0 %	0 %
Infotech	1	0	1	0	0 %	0 %
Kvantum-instituutti	0	1	2	3	300 %	0 %
Thule-instituutti	7	0	4	-3	-43 %	0 %
Kajaanin yliopistokeskus	42	18	21	-3	-7 %	1 %
Kerttu Saalasti Instituutti	41	25	17	1	2 %	1 %
Sodankylän geofysiikan observatorio	29	25	11	7	24 %	1 %
UniOGS	1	0	1	0	0 %	0 %
University Innovation Center **	8	4	4	0	0 %	0 %
Infrayksiköt, painoalat ja erillisyyksiköt yh-teensä	212	115	102	5	2 %	6 %
Rehtoraatti	5	2	1	-2	-40 %	0 %
Henkilöstöpalvelut	26	5	30	9	35 %	2 %
Koulutuspalvelut	148	14	185	51	34 %	11 %
Laki, sopimus, tilat ja turvallisuus	31	26	12	7	23 %	1 %
Oulun yliopiston kirjasto	54	15	56	17	31 %	3 %
Palvelutoimintojen yksikkö			1	1	100 %	0 %
Strategian ja tiedepolitiikan yksikkö (sis. Tellus)	27	12	13	-2	-7 %	1 %
Talouspalvelut	49	11	57	19	39 %	3 %
Tietohallintopalvelut	72	79	17	24	33 %	1 %
Tutkimuksen tukipalvelut	9		14	5	56 %	1 %
Täydentävien opintojen keskus	42	12	36	6	14 %	2 %
Viestintä, markkinointi- ja yhteiskuntasuhteet	25	11	27	13	52 %	2 %
Palvelut yhteensä	488	185	448	145	30 %	26 %
YHTEENSÄ KAIKKI	3135	1645	1741	251	8 %	100

*) Mikroskopian ja nanoteknologian keskus -> 2019 alkaen Materiaalianalyysikeskus

**) Innovaatio- ja yrittäjyyspalvelut /Innovaatiokeskus -> 2019 alkaen University Innovation Center UIC

(tuplat pois, ei sisällä tuntiopettajia, sisältää tuntityöntekijät, lähde 2019 SAP HR ja TTS, 2020 Mepco (muiden, kuin tiedekuntien rakenne on muuttunut 1.6.2020) (Lähde: 2017–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

Pääosa yliopiston henkilöstöstä työskentelee kokoaikaisessa työsuhteessa. Vuonna 2020 osa-aikaisessa työsuhteessa oli 529 henkilöä (2019: 405) eli 16 % henkilöstöstä (2019: 13 %). Henkilöstöryhmittäin tarkasteltuna heistä useimmat työskentelevät opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilökunnassa (183), tohtorikoulutettavana (51), tutkijatohtorina (49) ja hallinto/toimistohenkilökunnassa (49). Osa-aikaisuus korostuu myös lääketieteellisen tiedekunnan opetus- ja tutkimushenkilöstön keskuudessa (130).

TAULUKKO 4. Kokoaikaisten ja osa-aikaisten määrä 2017–2020

Työaika	2017 Mies	2017 Nainen	2017 Yht.	2018 Mies	2018 Nainen	2018 Yht.	2019 Mies	2019 Nainen	2019 Yht.	2020 Mies	2020 Nainen	2020 Yht.
Kokoaikainen	1307	1199	2506	1331	1295	2626	1369	1361	2730	1396	1461	2857
Osa-aikainen	189	159	348	229	164	393	223	182	405	249	280	529
Yhteensä	1496	1358	2854	1560	1459	3019	1592	1543	3135	1645	1741	3386

(Lähde: 2017–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

Kansainvälisen henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden vaihteessa 658 henkilöä eli 19,4 % koko henkilökunnasta (tilanne 31.12.2020). Kansainvälisen henkilöstön määrä on edelleen kasvanut ja suhteellinenkin osuus pysynyt tasaisena, sillä 2019 lopussa kansainvälisen henkilöstön määrä oli 616 henkilöä, mikä oli 19,5% henkilöstön kokonaismäärästä. Opetus- ja tutkimushenkilöstöstä kansainvälisen henkilöstön osuus on edelleen hieman kasvanut, ollen 30 %.

TAULUKKO 5. Kv-henkilöstön määrä henkilöstöryhmittäin 2017–2020

Vuosi	Opetushenkilöstö	Muu henkilöstö	Kv-henkilöstö yhteensä
2020	615	43	658
2019	568	48	616
2018	561	28	589
2017	491	18	509

Maittain tarkasteltuna työntekijöitä oli eniten Iranista (75 henkilöä), Intiasta (63 henkilöä), Kiinasta (51 henkilöä), Pakistanista (35 henkilöä) ja Venäjältä (32 henkilöä). Yhteensä Oulun yliopiston henkilöstössä on edustettuna 80 kansalaisuutta.

Koronaviruspandemiaan liittyvät rajoitukset pysäyttivät pitkälti Oulun yliopiston tutkijoiden tekemät kansainväliset tutkijavierailut maaliskuusta 2020 alkaen. Yhteensä Oulun yliopiston tutkijat tekivät vuonna 2020 vain 27 yli kuukauden komennusmatkaa (77 vuonna 2019), jotka ehtivät pääsääntöisesti alkaa tammi-helmikuussa 2020. Alkaneiden tutkijavierailujen osalta noin puolet ulkomaille lähteneistä kotiutettiin jo ennen komennusmatkan suunniteltua päättymistä.

Henkilöstöstä naisia oli 51,4 % (2019: 49,2 %). Yliopiston henkilöstön keski-ikä nousi hivenen ja oli 42,5 (2019: 42,4 v).

TAULUKKO 6. Henkilöstön keski-ikä

Henkilöstöryhmä	2017 M	2017 N	2017 yht.	2018 M	2018 N	2018 yht.	2019 M	2019 N	2019 yht.	2020 M	2020 N	2020 yht.
Ei YPJ:n piirissä	37,5	37,6	37,6	37,5	35,3	36,5	38,4	38,0	38,2	40,3	36,7	38,6
Harjoittelukoulut	49,2	48,5	48,7	49,9	47,7	48,5	48,9	47,1	47,7	50,6	48,4	49,1
Muu henkilöstö	48,0	49,3	48,8	48,4	48,1	48,2	47,6	46,9	47,1	47,4	47,0	47,1
Opetus ja tutkimus	40,5	40,6	40,5	40,1	40,0	40,1	40,1	40,6	40,3	40,0	40,3	40,1
Tuntipalkkaiset	28,8	29,7	29,2	31,6	34,1	33,0	30,8	32,0	31,5	30,4	31,7	31,2
Työnantajatehtävät	53,0	52,0	52,5	51,5	53,0	52,0	52,5	54,0	53,0	53,5	55,0	54,0
Kaikki yhteensä	42,1	43,9	43,0	42,0	43,1	42,5	41,8	43,0	42,4	41,9	43,0	42,5

(Lähde 2017–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

TAULUKKO 7. Henkilöstön ikärakenne ja ikäryhmien prosentiosuudet

Ikä-ryhmä	2017 M	2017 N	2017 yht.	2017 %	2018 M	2018 N	2018 yht.	2018 %	2019 M	2019 N	2019 yht.	2019 %	2020 M	2020 N	2020 yht.	2020 %
19-24	47	33	80	2,8%	59	48	107	4%	65	49	114	3,6%	51	48	99	2,9%
25-29	210	117	327	11,5%	236	149	385	13%	254	176	430	13,7%	257	213	470	13,9%
30-34	247	177	424	14,9%	247	194	441	15%	246	195	441	14,1%	271	205	476	14,1%
35-39	210	190	400	14,0%	209	209	418	14%	211	214	425	13,6%	217	243	460	13,6%
40-44	160	207	367	12,9%	177	231	408	14%	163	251	414	13,2%	187	282	469	13,9%
45-49	151	156	307	10,8%	139	158	297	10%	149	178	327	10,4%	163	208	371	11,0%
50-54	175	163	338	11,8%	188	160	348	12%	195	156	351	11,2%	183	171	354	10,5%
55-59	146	187	333	11,7%	132	186	318	11%	136	182	318	10,1%	152	207	359	10,6%
60-64	129	116	245	8,6%	144	109	253	8%	146	131	277	8,8%	132	148	280	8,3%
65-	21	12	33	1,2%	29	15	44	1%	27	11	38	1,2%	32	16	48	1,4%
Yht.	1496	1358	2854	100%	1560	1459	3019	100%	1592	1543	3135	100%	1645	1741	3386	100%

(Lähde 2017–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

Yliopistojen nykyisen työehtosopimuksen sopimuskauden aikana palkkoja korotettiin vuonna 2020 1,1 % yleiskorotuksella 1.8.2020 ja 0,5 % paikallisella erällä 1.12.2020. Paikallisen erän 1.12.2020 suuruus laskettiin syyskuun 2020 palkkasummasta. Laskenta tehtiin erikseen opetus- ja tutkimushenkilöstön, muun henkilöstön ja harjoittelukoulun palkkasummista.

Paikallinen erä 1.12.2020 kohdennettiin seuraavasti (summat ovat bruttopalkkameinoja kuukausitasolla ilman työnantajasisivukuluja, osa-aikaisuus on huomioitu):

Opetus- ja tutkimushenkilöstön osalta tehtäväkohtaiseen palkanosaan käytettiin 1428 euroa ja saajia oli yksi henkilö OV01-, kolme henkilöä OV02- ja kaksi henkilöä OV03-vaativuustasoilla. Vaativuuslisään käytettiin 14 086 euroa ja saajien lukumäärä oli 37 henkilöä.

Henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 17 465 euroa ja saajien lukumäärä oli 126 henkilöä.

Muun henkilöstön osalta tehtäväkohtaiseen palkanosaan käytettiin 383 euroa ja saajia oli yksi henkilö MV05-, kaksi henkilöä MV06-, yksi henkilö MV07- ja yksi henkilö MV08-vaativuustasoilla. Vaativuuslisään käytettiin 5620 euroa ja saajien lukumäärä oli 31 henkilöä. Henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 11 912 euroa ja saajien lukumäärä oli 99 henkilöä.

Harjoittelukoulun osalta vaativuuslisään käytettiin 721 euroa ja saajien lukumäärä oli 7 henkilöä. Henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 1908 euroa ja saajien lukumäärä oli 14 henkilöä.

Euromääräisiin palkkoihin tuli myös paikallisen erän suuruiset yleiskorotukset.

Keväällä 2020 kaikkien työntekijöiden kanssa käytiin kehityskeskustelut.

Oulun yliopistossa on vuoden 2019 alusta asti ollut käytössä ohje henkilöstön välittömästä palkitsemista. Nimensä mukaisesti palkitseminen tapahtuu siten, että esimies tekee esi-

tyksen palkkiosta välittömästi palkittavan työsuorituksen tai tapahtuman jälkeen ja esimiehen esimies hyväksyy palkkion sähköisessä järjestelmässä. Palkkio maksetaan työntekijälle seuraavan palkanmaksun yhteydessä. Palkkion suuruus on ohjeen mukaan 400–2000 euroa. Vuoden 2020 aikana välittömän palkitsemisen palkkioita käytettiin kaikkiaan 167 kertaa ja palkkioita maksettiin yhteensä 176 544 euroa. Maksetut välittömän palkitsemisen palkkiot jakaantuivat henkilöstöryhmien kesken seuraavasti: opetus- ja tutkimushenkilöstö 42,4 %, muu henkilöstö 44,8 %, ei-YPJ 4,0 % ja harjoittelukoulun opetushenkilöstö 8,8 %.

Tulospalkkio-ohjelma otettiin käyttöön 1.1.2019. Tulospalkkio-ohjelman piiriin kuuluvat rehtoraatti, dekaanit ja koulutusdekaanit, tutkimus- ja erillisyyksiköiden johtajat sekä palvelutoimintojen johtajat. Tulospalkkio-ohjelma täydentää käytössä olevaa palkkausjärjestelmää. Tulospalkkio-ohjelma on ensisijaisesti Oulun yliopiston hallituksen työkalu yliopiston ja tiedekuntien johdon aktiviteettien linjaamiseksi. Tulospalkkio-ohjelman avulla pyritään vahvistamaan avainrooleissa toimivien henkilöiden sitoutumista yliopistoon ja yliopiston strategisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä palkitsemaan tuloksista.

Tulospalkkio-ohjelman mukaisia palkkioita maksettiin ensimmäisen kerran kesäkuussa 2020. Palkkioita maksettiin yhteensä 90 henkilölle perustuen vuoden 2019 tuloksiin. Maksettujen tulospalkkioiden yhteissummaksi muodostui ilman sivukuluja 531 711 euroa, mikä vastaa 0,37 % Oulun yliopiston palkkamenoista. Maksetut tulospalkkiot jakaantuivat henkilöstöryhmien kesken seuraavasti: opetus- ja tutkimushenkilöstö 72,2 %, muu henkilöstö 5,8 %, ei-YPJ 22,0 %.

Naisten edustus akateemisissa johdossa Oulun yliopistossa on varsin hyvällä tasolla. Rehtoraatista naisia on 50 %, dekaaneista ja varadekaaneista 56 % ja muista johtajista pl. hallinto 11 %.

TAULUKKO 8.**Akateeminen johto Oulun yliopistossa 2017–2020 sukupuolen mukaan**

Johtajat	2017 N	2017 M	2017 Yht.	2017 N%	2018 N	2018 M	2018 Yht.	2018 N%	2019 N	2019 M	2019 Yht.	2019 N%	2020 N	2020 M	2020 Yht.	2020 N%
Rehtori + varat	2	2	4	50%	2	2	4	50%	2	2	4	50%	2	2	4	50%
Dekaanit + varat	8	12	20	40%	8	8	16	50%	8	8	16	50%	9	7	16	56%
Johtajat + varat pl. hallinto	2	7	9	22%	1	8	9	11%	0	9	9	0%	1	8	9	11%

Työhyvinvoinnin kehittämistä yliopistotasolla ja yksiköissä on vuonna 2020 jatkettu vuosittain päivitettävän työkykyjohtamisen toimintasuunnitelman pohjalta. Syksyllä 2019 toteutettiin yliopistojen yhteinen hyvinvointikysely, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Tulosten käsittely aloitettiin koko yliopiston tulosten osalta loppuvuodesta 2019 ja kyselyn tulosten käsittelyä ja toimenpiteitä jatkettiin kevään 2020 aikana. Kehittämiskohteiden toteuttamista voitiin edistää esimerkiksi yksikön valitseman aiheen mukaisella hyvinvoinnin työpajalla. Työpajoissa kehitettiin erityisesti työyhteisöjen yhteisöllisyyttä ja muutosvalmiutta sekä itsensä johtamisen, ajanhallinnan, työn ja muun elämän yhteensovittamisen ja palautumisen keinoja.

Vuoden 2020 keväällä toteutettiin koronapandemiatilanteen johdosta neljä etätöyön tekemiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyvää pulssikyselyä. Ensimmäinen kysely toteutettiin ajalla 20.–24.4.2020 ja seuraavat kyselyt kahden viikon välein siten, että neljäs kysely toteutettiin ajalla 1.–5.6.2020. Ensimmäiseen pulssikyselyyn vastasi 48 prosenttia työntekijöistä ja neljänteen hyvinvointikyselyyn 555 yliopiston työntekijää, mikä on noin 18,5 prosenttia henkilöstöstä. Pulssikyselyjen perusteella Oulun yliopiston työntekijät voivat kohtalaisen hyvin tilanteessa, jossa työtä oli siirretty tekemään pääosin etänä. Poikkeusajan etätöy kuitenkin alkoi jakaa henkilöstön kokemuksia: toiset kuormittuivat ja toiset kokivat hyvinvoinnin lisääntyneen. Positiivista palautetta saivat nopeat toimenpiteet yliopiston sulkemiseen liittyen sekä yleinen viestintä ja ohjeistus. Yhteisöllisyyden ylläpito koettiin etätöyssä kuitenkin haastavampana entiseen verrattuna.

TAULUKKO 9. Hyvinvointikyselyn osa-alueiden keskiarvotulokset vertailuvuosilta 2013, 2015, 2017 ja 2019

Hyvinvointikysely	2013	2015	2017	2019
Yhteisöllisyys yksikössämme	3,32	3,56	3,75	3,85
Oman työn sisältö ja osaaminen	3,66	3,76	3,84	3,97
Työolot	3,34	3,43	3,57	3,68
Lähiesimiestyö	3,65	3,83	3,98	4,09
Strateginen johtaminen, yliopisto	2,60	2,76	-	3,09
Strateginen johtaminen, tiedekunta	3,33	3,51	-	-
OSA-ALUEET YHT.	3,32	3,48	3,79	3,74

TAULUKKO 10. Oulun yliopiston pulssikyselyn tuloksia keväällä 2020

Kysymys	Viikko 4	Viikko 1	2019
1. Minulla on riittävästi aikaa selviytyä työtehtävistäni työaikana	3,66	3,70	3,45
2. Pystyn pitämään työni ja muun elämäni tasapainossa	3,78	3,71	3,85
3. Esimiehenni kiinnittää huomiota työni kuormittavuuteen ja jaksamiseen	3,48	3,75	3,81
4. Kokouskäytäntömme palvelevat yksikkömme tavoitteiden saavuttamista	3,72	3,88	3,68
5. Etätyöskentely ei ole heikentänyt työtehtävieni suorittamista	3,97	3,75	-
6. Etätyö on vaikuttanut työhyvinvointiini myönteisesti	3,69	3,30	-
7. Olemme onnistuneet huolehtimaan omassa työyhteisössämme yhteisöllisyyden tunteen säilymisestä etätoista huolimatta.	3,57	3,65	-

Lisäksi marraskuussa 2020 toteutettiin henkilöstölle pulssikysely, jolla pyrittiin selvittämään hyvinvoinnin kehittymistä tiedekunta-, palveluyksikkö- ja erillisyyksikkötasolla suhteessa 2019 hyvinvointikyselyn pohjalta rakennettuihin kehityskohteisiin. Kaikille tiedekunnille yhteisiä kysymyksiä olivat kysymykset työn ja muun elämän tasapainosta, NPS eli suositteleva kysymys sekä avoin kysymys hyvinvoinnin kehittymisestä vuoden aikana. Pulssikyselystä pystyttiin havaitsemaan, että työn ja muun elämän tasapaino oli haastanut työntekijöitä (3,36), kun tasapaino vielä vuoden 2019 hyvinvointikyselyssä oli tasolla 3,85 ja kevään pulssikyselyissä vaihteluvälillä 3,68–3,78. Syksyn pulssikyselyyn vastasi 1 670 henkilöä.

Työntekijöiden jaksamisen tueksi hankittiin keväällä 2020 Academy of Brainin FORWARD-verkkovalmennuskokonaisuus, joka on tarjolla Moodle-oppimisympäristössä koko henkilöstölle. Verkkovalmennuskokonaisuus tarjoaa tukea henkiseen jaksamiseen ja etätoissa onnistumiseen. Syksyllä 2020 alettiin myös valmistella taukoliikuntasovelluksen käyttöönottoa. Tarkoituksena on, että sovellus muistuttaa tauoista ja ohjaa liikkumaan riittävästi työpäivän aikana suositusten mukaisesti. Oulun yliopisto laajensi myös työntekijän lakisääteistä tapaturmavakuutusta syksyllä 2020, ja se kattaa nyt myös etätyöt.

Työterveyshuollon kilpailutus vuonna 2019 oli osa työkykyjohtamisen uudistamista, jonka tarkoituksena on lisätä työkykyriskien varhaista tunnistamista ja aktiivista yhteistyötä työterveyshuollon, esimiesten, työterveyshuollon sekä työeläkeyhtiöiden kanssa. Mehiläinen Oy aloitti työterveyshuollon kumppanina 1.7.2019 ja vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Sodankylän geofysiikan observatorion työterveyshuollon palveluiden tarjoaja on Terveystalo Oy. Työterveysyhteistyön tavoitteiden keskeisimpiä toimenpiteitä olivat esimieskompassin ja työkykykompassin käyttöönotto ja jalkauttaminen, työpaikkaselvitysprosessin suunnittelu ja jalkauttaminen riskienarvioinnin uudistus huomioiden ja aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon, työeläkevakuuttajan, esimiesten ja henkilöstöpalveluiden kanssa. Työterveyshuollon kustannukset laskivat merkittävästi aiempaan vuoteen verrattuna. Keskeisin syy tähän oli toiminnan painottaminen ehkäisevään työterveyshuoltoon.

Oulun yliopisto osallistuu osana työterveysyhteistyön tavoitteita TYKYTUO-hankkeeseen, jossa laajassa mittakaavassa kehitetään perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon

ja työterveyshuollon sekä työpaikan ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä sekä parannetaan yhteistyön vaikuttavuutta. Oulun yliopiston osuus kohdistuu Työterveyslaitoksen osahankkeeseen, jossa kehitetään työpaikan ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä. Yhteistyösopimus allekirjoitettiin loppuvuodesta 2020. Kehittämishanke kestää 31.8.2022 asti.

Vuoden 2020 painopisteet työsuojelutoiminnalle olivat 1) Kemikaalijärjestelmän käyttöönotto ja yleisen laboratorioturvallisuuden kehittäminen, 2) Työtapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden hallinta sekä 3) Työturvallisuustietoisuuden lisääntyminen. Tärkein työsuojelutoiminnan toimenpide vuonna 2020 oli Ecobio Manager -kemikaali- ja riskienarviointijärjestelmän jalkauttaminen osana työpaikkaselvityksiä. Uudistettu kemikaalityöryhmä myös vakiinnutti toimintansa. Henkilöstölle sattui 31 tapaturmaa, mikä on 35 tapaturmaa vähemmän kuin edellisellä vuonna (21 ilmoitusta vielä käsitellyssä vuodelta 2020).

TAULUKKO 11: Oulun yliopiston hyvinvoinnin mittareita 2017–2020

Mittari	2017	2018	2019	2020
Sairauspoissaolopäivät (kalenteripäivät), joista	14 189 kpv	13 203 kpv	15 497 kpv	17 732 kpv
- omailmoitteisia	-	-	-	991 kpv (1.6. alk.)
- työtapaturmia	343 kpv	329 kpv	360 kpv	370 kpv
Sairauspoissaolopäiviä (kalenteripäivät / hlö (ka))	4,1 kpv	4,5 kpv	5,0 kpv	5,4 kpv
Sairauspoissaolo%	1,60%	1,50%	1,70%	1,70%
Sairauspoissaolokustannukset (poissaolopäivät työpäivinä * EK 350 €)	3,5 milj.	3,8 milj.	4,0 milj.	4,6 milj.
Terveys%	75%	68%	66%	60%
Tapaturmat työpaikalla	51	39	36	14
Tapaturmat työmatkalla	42	41	30	17
Tapaturmat yhteensä	93	80	66	31
Eläkemaksuluokka	Varma 4	Varma 4	Varma 7	Varma 7
Työterveyshuollon kustannukset € (alustava, ilman EA-tarvikkeita ja -koulutuksia)	1 131 759 €	1 294 250 €	1 111 376 €	716 989 €
Ehkäisevän työterveyshuollon (KL 1) osuus työterveyshuollon kustannuksista	KL1 33,4%	KL1 38,6%	KL1 48,2%	KL1 66,0%
Sairaanhoidon (KL 2) osuus työterveyshuollon kustannuksista	KL2 66,6%	KL2 61,4%	KL2 51,8%	KL2 34,0%
Työterveyshuollon kustannukset € / htv	445 €/htv	496 €/htv	405 €/htv	241 €/htv (alustava)
Työkykyneuvottelut	40	58	54	71

(Lähde SAP HR 2017–2019, Mepco 2020: sairauspoissaolopäivät, sairauspoissaolo% ja terveys%, OP:n raportit: tapaturmien määrä, Varma: eläkemaksuluokka, Kela-hakemus: työterveyshuollon kustannukset, kustannusten suhde ja kustannukset €/htv, YritysMehiläinen ja TerveystaloExtranet: työkykyneuvottelut.)

1.1.2019 aloittanut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta valmisteli vuonna 2019 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka hyväksyttiin 20.11.2019 sekä toteutti sen ja aiemman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteuttamista ja jalkauttamista yksiköihin. Toimikunta käsiteli vuonna 2020 mm. unisex-wc -tiloja, ulkoisia www-sivuja tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta, palkkakartoitusta, yhteistyötä etiikkatyöryhmän kanssa, tasa-arvopäiviä 7.-8.10.2020 Helsingissä, perheystävällisiä tekoja -haastetta, RESET-hanketta (Redesigning Equality and Scientific Excellence Together), UNIC = European University of Post-Industrial Cities verkoston osallistumisvaihtoehtoja, saavutettavuuden ohjausryhmään osallistumista sekä päivitti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusesitteen ja myönsi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspalkinnon. Tasa-arvopäivän 19.3. tapahtuma siirrettiin koronan takia vuodelle. Koronan johdosta myöskään tilojen esteettömyyskartoitusta ja unisex wc-tiloja ei ole edistetty vuonna 2020 eikä lapsi mukaan töihin -tapahtumaa järjestetty.

Osaamisen kehittäminen

Keväällä alkanut koronapandemia vaikutti monin tavoin vuoden 2020 koulutustapahtumien määrään ja laatuun. Matkat ulkoisiin koulutuksiin, konferensseihin ja seminaareihin jäivät vallitsevien matkustusrajoitusten vuoksi vähäisiksi ja monia kasvatusten järjestettäväksi suunniteltuja koulutustilaisuuksia ja -tapahtumia jouduttiin siirtämään tai perumaan kokonaan. Toisaalta paljon koulutusta saatiin vuoden aikana järjestettyä etänä tai erilaisina verkko-toteutuksina. Kolmen päivän koulutuskorvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien määrä laski odotetusti vuonna 2020. Keskitetysti tarjottu henkilöstökoulutus sekä muut kolmen päivän koulutuskorvaukseen oikeuttavat koulutustapahtumat (esim. henkilöstön jatko-opinnot, normaalikoulun TESO-päivät sekä konferenssi- ja seminaarimatkat) kerryttivät yhteensä 3123 koulutuspäivää, mikä oli 1466 päivää vähemmän kuin vuonna 2019. Vähintään kolmen päivän verran koulutusta oli vuoden aikana saanut 896 henkilöä (vuonna 2019 määrä oli 1441). Kahden päivän verran koulutusta oli saanut 107 henkilöä (vuonna 2019 määrä oli 157) ja yhden päivän verran 221 henkilöä (vuonna 2019 määrä oli 222). Henkilöstökoulutustunneista vuoden aikana kohdistui yhteensä n. 130 000 tuntia (88 % kaikista tunneista) opetus- ja tutkimus-henkilöstölle ja n. 11 880 tuntia (8 % kaikista tunneista) muulle henkilöstölle.

Yliopiston henkilöstöohjelman mukaisesti saatettiin valmiiksi Oulun yliopiston johtamisen ja esimiestyön tuen kokonaisuuden kuvaus. Useita ohjelmia ja tapahtumia on aloitettu viimeisten kahden vuoden aikana ja niiden toteuttamista on päämäärätietoisesti jatkettu, mutta nyt näille erillisille ohjelmille pyrittiin löytämään paikat myös kokonaisuudessa. Oman esimiestyön tarkasteluun perustuva UniLead -ohjelma toteutettiin vuonna 2020 neljännen kerran ja toteutukseen osallistui 18 esimiestä. Kaikille esimiehille avoin Coachaava esimies-valmennus kilpailutettiin keväällä 2020 ja sen ensimmäinen toteutus uuden partnerin kanssa syksyllä 2020 sai osallistujilta (16 henkilöä) erinomaisen palautteen. Ohjelma toteutetaan seuraavan kerran keväällä 2021. Edistyneiden post doc -tutkijoiden urakehityksen tueksi suunnatun Science Leadership -ohjelman toinen toteutus (Class of '19, 16 osallistujaa) vietiin päätökseen vuoden 2020 aikana. Seuraavan toteutuksen (Class of '21) hakumenettely avattiin syksyllä 2020. Ohjelmaan haki 35 tutkijaa, joista ohjelmaan mukaan valittiin 20. Ohjelma käynnistyy vuoden 2021 alussa. Vuoden aikana käynnistettiin systemaattinen kehittämistyö jatkuvasti saatavilla olevien esimiestyöhön perehdyttävien ja valmentavien materiaalien tuomiseksi yliopiston Moodle-oppimisympäristöön. Esimiesfoorumit pidettiin kaksi kertaa vuoden aikana etäyhteyksien avulla ja niissä paneuduttiin esimiestyön kannalta ajankohtaisiin aiheisiin. Koronapandemian vuoksi ei professorifoorumia voitu toteuttaa suunnitellusti yön yli tapahtumana syksyllä 2020. Tavoitteena on järjestää korvaavaa ohjelmaa kevään 2021 aikana. Lisäksi tarjolla on yksilöllistä valmennusta dekaaneille ja koulutusdekaaneille sekä syksystä 2020 lähtien myös kaikille muille esimiehille tarpeen mukaan.

Vuonna 2020 keskitetysti tarjotun henkilöstökoulutuksen keskeisinä teemoina jatkuivat Moodle-oppimisympäristön hallitsemiseen sekä opetustehtäviin (erityisesti digitaalisuuteen) liittyvät koulutukset. Koronapandemian aiheuttama nopea siirtyminen laajaan etätööhön lisäsi tarvetta ja tarjontaa etätövälineiden koulutukselle (esim. Zoom ja Teams). Etätöyksen tueksi hankittiin myös Academy of Brainilta FORWARD-verkkovalmennuspaketti, jonka sisällöt on suunniteltu tukemaan henkistä jaksamista ja etätöydessä onnistumista. Keväällä 2020 hankittiin henkilöstön käyttöön Wistec Oy:lta ICT-koulutuksia sisältävät oppimisympäristö. Tämän lisäksi Wistecin ICT-etäkoulutukset tulivat maksuttomiksi koko henkilöstölle. Vuoden aikana kilpailutettiin uuden henkilöstökoulutusjärjestelmän hankinta. Toimittajaksi valikoitui eTaika ja uusi järjestelmä ”Osku” otettiin käyttöön joulukuussa 2020. Uuden järjestelmän myötä niin koulutusten ja tapahtumien hallinnointi kuin raportointikin tulee helpottumaan.



Riskienhallinta

Oulun yliopiston hallitus päättää riskienhallinnan periaatteista ja edellyttää, että yliopiston toiminnot järjestetään siten, että riskienhallinnan periaatteita noudatetaan kaikessa Oulun yliopiston toiminnassa ja se koskee kaikkia yliopistossa työskenteleviä henkilöitä.

Hallitus katselee riskienhallinnan periaatteet kerran vuodessa samassa yhteydessä kuin arvioidaan merkittävien riskien ajantasaisuus ja riskien hallintatoimenpiteiden kattavuus.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia yliopiston menettelyjä ja toimintatapoja, joiden avulla hallitus ja johto voivat saada kohtuullisen varmuuden tavoitteiden saavuttamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta, taloutta ja toimintaa koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta sekä toiminnan lainmukaisuudesta.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan tehtävä on tukea johtamisen kokonaisuutta, josta voidaan erottaa neljä osa-aluetta: suunnittelu, päätöksenteko, toteutus ja valvonta. Riskienhallinnan osalta Oulun yliopistolla on käynnissä hanke, jonka tavoitteena on yhtenäistää riskienhallinnan toimintatapoja, sekä vahvistaa riskienhallinnan roolia yliopistossa.

Yliopistolla on palkattuna sisäinen tarkastaja, joka arvioi osana työtään riskienhallinnan toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus voi myös tukea asiantuntijana organisaation eri tasoja riskienhallinnan toteuttamisessa. Oulun yliopiston sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään sisäisen tarkastuksen menettelyistä ja asemasta organisaatiossa.

Yliopisto ottaa huomioon ja varautuu keskeisiin toiminnan jatkuvuutta, resursointia, tietopääomaa, omaisuutta ja infrastruktuuria sekä henkilöstöä ja sen turvallisuutta uhkaaviin riskeihin hallituksen hyväksymän riskienhallintapolitiikan mukaisesti.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja varautuminen riskeihin sisältyvät yliopiston johtamisjärjestelmään ja toiminnanohjaukseen, laadunhallintaan ja tulosityksiköiden vuosisuunnitteluun.

Yliopiston strategiset riskit liittyvät siihen, että yliopisto ei menesty yliopistojen välisessä ja globaalissa kilpailussa tekemillään strategisilla valinnoilla. Lisäksi riski liittyy strategiaan tavoitteisiin, toimintaympäristöön tai lainsäädäntöön. Oulun yliopiston maine, strategiassa valittu profiili ja toimintakulttuuri ratkaisevat yliopiston vetovoimaisuuden.

Yliopiston keskeisimmät toiminnalliset riskit koskevat OKM:n rahoitusmallilla mitattavia tuloksia kuten menestymistä kilpailun tutkimusrahoituksen saannissa ja julkaisupisteissä. Myös valtakunnan tasoisten, profiloitumista ja rakenteellista kehittämistä koskevien tavoitteiden toteuttamisessa onnistuminen on lisäedellytys valtion perusrahoituksen suotuisalle kehitykselle uudistetun rahoitusmallin aikana.

Taloudelliset riskit koskevat varainhankintaa, sijoitustoimintaa, investointeja, tulojen ja menojen käsittelyä, rahaliikennettä sekä kiinteää ja aineetonta omaisuutta. Taloudelliset riskit voivat toteutua muun muassa maksuvalmiusriskeinä, korkoriskeinä, luottoriskeinä tai valuuttariskeinä.

Sijoitus- ja rahoitusriskit liittyvät yliopiston sijoitusvarallisuuden hoitamiseen ja siihen liittyviin vastapuoliriskeihin. Yliopiston hallitus on hyväksynyt yliopistolle sijoituspolitiikan, jonka mukaisesti valitut varainhoitajat ovat varainhoitosopimuksissa velvoitettuja toimimaan. Vastapuoliriskiä pienennetään sillä, että sijoituksia on valittu hoitamaan kolme eri varainhoitajaa.

Tietoriskeihin kuuluvat tieto- ja asiakirjaturvallisuus, tietotekninen turvallisuus sekä muut tietoturvallisuuteen, tietojärjestelmiin sekä tietosuojaan liittyvät riskit.

Vahinkoriskit voivat kohdistua omaisuuteen, ympäristöön, tilaturvallisuuteen tai opiskelija- ja henkilöstöturvallisuuteen. Vahinkoriskit voivat toteutua esimerkiksi terveys tai turvallisuusriskeinä, tulipaloina, muuna onnettomuutena tai vahinkoina tai luonnonkatastrofeina.

Henkilöriskit voivat koskea henkilökunnan ammatillista osaamista, opetuksen vetovoimaisuutta ja kansainvälistä korkeatasoisuutta, tutkimuksen kansainvälistä korkeatasoisuutta, uusiutumista ja profiloitumista vahvuusalueille tai henkilökunnan ja opiskelijoiden terveyttä, turvallisuutta tai hyvinvointia.

Riskienhallinnan näkökulmasta merkittävin muutos oli Covid-19, joka muutti toimin-

taympäristöä monella tasolla nopeasti ja myös riskienhallinnan painopisteet muuttuivat merkittävästi. Yliopistolla reagoitiin välittömästi pandemiaan ja perustettiin operatiivinen ryhmä sekä valmiusryhmä. Ryhmissä seurattiin riskejä säännöllisesti ja toiminnan jatkuvuus saatiin turvattua mahdollisimman pienillä riskeillä.

Yliopiston hallituksella ja rehtorilla sekä vararehtoreilla on merkittävä seurantavastuu siitä, ovatko yliopiston yksiköt pysyneet asetetuissa tavoitteissa. Seurannan ja valvonnan tulee varmistaa, että mahdolliset riskitekijät havaitaan ja niihin reagoidaan ajoissa.

Seurannassa tulee huomioida myös tulevaisuuden ennakointi. Seurannan tulee painottua taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävien kokonaisuuksien ja riskialttiiden toimintojen seurantaan.

Hallitus ja tilintarkastajat

Tilikaudella Oulun yliopiston hallituksen puheenjohtajana toimi Sakari Kallo ja hallituksen jäsenenä Liisa Jaakonsaari (varapuheenjohtaja), Juhani Damski, Anni Huhtala, Anna Rotkirch, Kalervo Väänänen, Marko Huttula, Petri Lehenkari, Kimmo Kontio, Jukka Hiltunen, Joni Ollikainen ja Timo Veijola.

Tilintarkastajina toimivat tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan Tiina Lind KHT, JHT ja Ulla-Maija Tuomela KHT, JHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2021 voimaantulleen ja opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettuja korkeakoulupoliittisia tavoitteita edistävän uuden rahoitusmallin kautta käytettävissä oleva perusrahoitus pysyy suurin piirtein ennallaan aikaisempiin vuosiin verrattuna. Rahoitusmalliin sisältyvässä strategisen rahoituksen osiossa menestymme sopimuskautta 2021–2024 koskevissa neuvotteluissa hyvin, mutta esimerkiksi yliopistojen kansainvälistymisohjelman ja lisäkoulutuspaikkojen toteuttaminen haastaa yliopistoa ja sen henkilöstöä.

Ympäröivän yhteiskunnan kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseksi osaavan työvoiman riittävydestä tulee huolehtia muun muassa ulkomaisia opiskelijoita houkuttelemalla ja auttamalla heitä integroitumaan pysyvästi Suomen työmarkkinoiden palvelukseen.

Tiedot covid-19-rokotteiden tehosta ja saatavuudesta antavat aiheen olettaa, että viimeistään syksyllä 2021 voidaan siirtyä pandemian rajoittamasta ajasta uuteen normaaliin aikaan, digitalisaatioharppauksen ja uusien työtapojen luomien valmiuksien kanssa. Koulutuksen digitalisoituminen ja monipaikkaistuminen sekä jatkuvan oppimisen merkityksen kasvu muuttavat yliopistokoulutuksen kenttää. Digitalisaatio ja etätöyön lisääntyminen tulevat ilmeisen pysyvästi muuttamaan tulevaisuuden tilatarpeita, mikä tulee huomioitavaksi keskustakampuksen suunnittelussa.

Oulun yliopiston vuodelle 2021 budjetoima 4,9 miljoonan euron taseenkäyttö mahdollistaa yliopiston toiminnan välittömän vahvistamisen. Uudet rekrytoinnit painottuvat tutkijaurallaan hyvin edenneisiin henkilöihin, jotka sijoittuvat tiedekuntien päättämille strategisesti tärkeille alueille. Rekrytointien kautta yllämme yhä useammilla tutkimuksen alueilla tavoitteen mukaiseen kansalliseen kärkeen ja kansainväliselle korkealle laatutasolle. Uudet rekrytoinnit lisäävät myös koulutuksen resursseja ja edistävät koulutuksen laatua. Vahva tahtotila, korkea tieteellinen laatu ja kansainvälinen aktiivisuus edistävät tunnettuuttamme tiedeyliopistona.

Yliopisto jatkaa toiminnan kehittämistä erityisissä yli sektoreiden menevissä strategisissa kehitysohjelmissa, joita koordinoi strategian ja tiedepolitiikan yksikkö. Strategisten ohjelmien sisäiseen viestintään kiinnitetään erityistä huomiota ja henkilökuntaa osallistetaan ohjelmiin niin, että koko organisaation paras osaaminen saadaan hyödynnettyä. Strategiset ohjelmat ovat (1) osaava, vuorovaikuttava ja hyvinvoiva yhteisö; (2) aktiivinen kumppanuus ja vuoropuhelu; (3) korkeatasoinen vaikuttava tutkimus; (4) laadukas koulutus elämän eri tilanteisiin; sekä (5) innostava työ- ja opiskeluympäristö sekä kampuskokemus.

Hallituksen ehdotus tilikauden tuloksenkäsitteystä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 11.368.166,96 euroa siirretään taseeseen tilikauden voittotilille.

Hallitus päätti 12.2.2013 kokouksessaan perustaa vapaan rahaston, johon kohdentamattomien lahjoitusten tuotto siirretään kunkin vuoden tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Vuoden 2020 osalta kohdentamattomia lahjoituksia, jotka tulisi rahastoida, ei ollut. Rahasto-siirto vapaaseen rahastoon tapahtuu taseen sisäisenä siirtona tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Sidottuun rahastoon vuodelta 2020 siirretty summa oli 198 385,32 euroa.

TULOSLASKELMA

Konsernituloslaskelma	Konserni 1.1.-31.12.2020	Konserni 1.1.-31.12.2019	Yliopisto 1.1.-31.12.2020	Yliopisto 1.1.-31.12.2019
Liikevaihto	298 848 707,92	288 530 751,56	250 036 944,88	233 010 435,26
Korkeakoulujen valtionrahoitus	196 773 000,00	185 704 000,00	150 425 000,00	140 943 000,00
Avustustuotot	78 906 839,69	86 970 325,85	78 676 404,77	78 450 293,56
Liiketoiminnan tuotot	9 345 844,45	9 728 743,77	8 392 995,79	8 509 519,16
Muut tuotot	13 823 023,78	6 127 681,94	12 542 544,32	5 107 622,54
Kulut	-299 223 114,56	-297 250 182,17	-249 927 227,19	-240 186 917,54
Henkilöstökulut	-203 497 311,19	-196 376 388,74	-171 212 026,31	-157 287 513,54
Poistot	-6 829 303,39	-6 537 904,86	-5 725 853,47	-5 378 639,83
Konsernireservin tuloutus	17 874,29	844 295,44		
Muut kulut	-88 914 374,27	-95 180 184,01	-72 989 347,41	-77 520 764,17
Liikevoitto (-tappio)	-374 406,64	-8 719 430,61	109 717,69	-7 176 482,28
Varainhankinta				
Keräysten ja lahjoitusten tuotot	329 769,50	415 545,90	209 279,00	331 516,50
Varainhankinnan muut tuotot	0,00	13 126,62	0,00	0,00
Varainhankinnan liiketoiminnan kulut	0,00	2 022,93	0,00	2 022,93
Varainhankinnan muut kulut	-17 340,49	-22 918,40	-10 893,68	-7 980,32
Tuotto-/kulujäämä	312 429,01	407 777,05	198 385,32	325 559,11
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Osinkotuotot	1 968 022,50	1 941 824,20	1 968 022,50	1 941 824,20
Korkotuotot	-33 696,78	3 046,26	-33 315,52	3 025,63
Vuokratuotot	200 005,01	207 327,72	0,00	0,00
Myyntivoitot	6 462 662,70	3 716 216,45	6 200 271,76	3 422 641,75
Sijoitustoiminnan muut tuotot	507 752,88	419 112,68	462 760,48	387 975,17
Yhtiövastikkeet	-50 094,11	-45 540,10	0,00	0,00
Rahoitusvastikkeet	-81 583,37	-74 166,70	0,00	0,00
Myyntitappiot	-1 425 773,51	-473 798,94	-1 413 357,10	-473 103,85
Sijoitustoiminnan muut kulut	-223 646,39	-129 904,76	-162 166,52	-113 263,80
Käyvän arvon muutos	3 798 079,84	20 037 337,05	3 619 860,14	18 436 689,73
Tuotto-/kulujäämä	11 121 728,77	25 601 453,86	10 642 075,74	23 605 788,83
Voitto (tappio) ennen tilinpäätös-sirtoja ja veroja	11 059 751,14	17 289 800,30	10 950 178,75	16 754 865,66
Tilinpäätössiirrot				
Sidottujen rahastojen muutos	780 281,68	104 098,56	683 423,15	118 081,55
Omakatteisten rahastojen muutos	-521 319,09	-2 080 222,68	-265 434,94	-706 494,04
Tuloverot	-11 921,54	-10 894,83	0,00	-1 644,50
Vähemmistöosuudet	17 520,35	827 576,71		
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	11 324 312,54	16 130 358,06	11 368 166,96	16 164 808,67

TASE

Vastaavaa	Konserni 31/12/2020	Konserni 31/12/2019	Yliopisto 31/12/2020	Yliopisto 31/12/2019
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	494 825,73	473 131,83	469 572,79	444 715,32
Muut aineettomat hyödykkeet	3 384 633,10	3 787 963,44	3 058 788,58	3 626 756,69
Ennakkomaksut	952 810,05	472 150,16	952 810,05	472 150,16
Yhteensä	4 832 268,88	4 733 245,43	4 481 171,42	4 543 622,17
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	300 000,00	300 000,00		
Rakennukset ja rakennelmat	45 004,68	46 121,85	45 004,68	46 121,85
Koneet ja kalusto	14 744 702,85	14 302 351,28	12 414 141,07	12 794 012,71
Muut aineelliset hyödykkeet	256 790,45	252 289,80	31 068,94	26 568,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 028 724,12	3 351 298,74	2 056 401,27	2 505 992,59
Yhteensä	19 375 222,10	18 252 061,67	14 546 615,96	15 372 695,44
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	0,00	5 289 810,00	5 289 810,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	30 000,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	56 509 247,82	56 109 247,82	55 074 560,19	55 074 560,19
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	161 965 163,11	148 586 307,76	161 965 163,11	148 473 642,51
Yhteensä	218 474 410,93	204 695 555,58	222 359 533,30	208 838 012,70
Omakatteisten rahastojen varat	15 466 730,49	15 372 819,16	6 078 741,58	5 960 543,16
Pysyvät vastaavat yhteensä	258 148 632,40	243 053 681,84	247 466 062,26	234 714 873,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	271 021,16	847 587,14	0,00	847 587,14
Siirtosaamiset	1 932,96	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	272 954,12	847 587,14	0,00	847 587,14
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	11 658 042,32	14 262 562,85	11 636 834,18	14 203 622,47
Muut saamiset	924 713,28	879 096,41	917 410,94	871 164,18
Siirtosaamiset	20 615 696,12	20 724 917,31	15 874 417,36	16 304 143,60
Yhteensä	33 198 451,72	35 866 576,57	28 428 662,48	31 378 930,25
Rahat ja pankkisaamiset	58 488 411,87	45 862 621,63	38 818 757,65	25 505 867,65
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	91 959 817,71	82 576 785,34	67 247 420,13	57 732 385,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	350 108 450,11	325 630 467,18	314 713 482,39	292 447 258,51

Vastattavaa	Konserni 31/12/2020	Konserni 31/12/2019	Yliopisto 31/12/2020	Yliopisto 31/12/2019
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	107 368 990,83	104 455 990,83	107 368 990,83	104 455 990,83
Tukisäätiön peruspääoma	269,10	269,10		
Omakatteiset rahastot	6 079 434,59	5 813 999,65	6 079 434,59	5 813 999,65
Tukisäätiön muu oma pääoma	10 860 042,85	10 599 012,13		
Muut sidotut rahastot	8 993 640,70	9 677 063,85	8 993 640,70	9 677 063,85
Vapaat rahastot	3 712 339,76	3 717 692,80	2 240 329,34	2 086 699,84
Muu oma pääoma				
Toimintapääoma	35 268 582,32	35 268 582,32	35 268 582,32	35 268 582,32
Muuntoero	804,07	5 095,76	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	83 214 810,33	67 255 900,22	83 398 362,46	67 411 603,29
Tilikauden voitto (tappio)	11 324 312,54	16 130 358,06	11 368 166,96	16 164 808,67
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	266 823 227,09	252 923 964,72	254 717 507,20	240 878 748,45
VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 639 548,85	8 657 069,20		
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	66 447,75	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	468 552,67	395 823,30	452 323,30	395 823,30
	535 000,42	395 823,30	452 323,30	395 823,30
KONSERNIRESERVI	3 524 275,20	3 542 149,49		
VIERAS PÄÄOMA				
Omakatteisten rahastojen velat	0,00	146 536,41	0,00	146 536,41
Pitkäaikainen				
Saadut ennakot	5 332 339,00	952 162,00	3 772 339,00	952 162,00
Muut velat	462 774,56	58 909,76	462 774,56	0,00
	5 795 113,56	1 011 071,76	4 235 113,56	952 162,00
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	31 962 529,38	23 654 546,52	27 130 746,26	21 063 234,54
Ostovelat	5 064 841,22	5 718 484,47	3 945 985,52	4 121 415,33
Muut velat	8 612 909,44	10 751 240,79	7 471 106,23	9 625 516,42
Siirtovelat	19 151 004,95	18 829 580,52	16 760 700,32	15 263 822,06
	64 791 284,99	58 953 852,30	55 308 538,33	50 073 988,35
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	70 586 398,55	60 111 460,47	59 543 651,89	51 172 686,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	350 108 450,11	325 630 467,18	314 713 482,39	292 447 258,51

YLIOPISTON RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	10 950 179	16 754 866
Poistot ja arvonalentumiset	5 677 533	5 378 640
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	2 767 329	1 339 340
Käyvän arvon muutos	-3 619 860	-18 436 690
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 022 216	-5 169 099
Omakatteisten rahastojen tuotot ja kulut	-417 988	588 412
Käyttöpääoman muutos		
- Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos	3 797 855	-2 295 663
- Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	5 940 506	-2 850 388
Maksetut välittömät verot	0	-1 645
Toiminnan rahavirta (A)	18 073 337	-4 692 226

Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-8 637 740	-12 455 091
Saadut investointiavustukset	3 848 737	3 008 763
Investoinnit sijoituksiin	-10 556 814	-2 983 658
Sijoitusten muut nettotuotot		
- Osinkotuotot sijoituksista	1 968 023	1 941 824
- Sijoitusten nettotulot	5 087 509	3 224 249
Myönnettyt lainat (-)	-30 000	0
Investointien rahavirta (B)	-8 320 286	-7 263 913

Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäykset	2 913 000	
Saadut korot ja rahoitustuotot	-33 316	3 026
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	533 640	-258 949
Rahoituksen rahavirta (C)	3 413 324	-255 924

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	13 166 376	-12 212 062
--	------------	-------------

Rahavarat tilikauden alussa	25 505 868	37 882 905
Rahavarat tilikauden lopussa	38 818 758	25 505 868
Rahavarojen muutos	13 312 890	-12 377 038

Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	173 301	8 325
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	26 786	173 301
Omakatteisten rahastojen muutos	-146 515	164 976

Rahavarojen muutos yhteensä	13 166 375	-12 212 062
-----------------------------	------------	-------------

KONSERNIRAHOTUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	11 059 751	17 289 800
Poistot ja arvonalentumiset	6 829 303	6 537 905
Oikaisu: konsernireservin tuloutus	-17 874	-844 295
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	2 818 353	1 370 161
Käyvän arvon muutos	-3 798 080	-20 037 337
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 323 649	-5 564 117
Omakatteisten rahastojen tuotot ja kulut	-417 988	588 412
Käyttöpääoman muutos		
- Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos	3 838 633	-2 949 662
- Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	8 601 142	-2 673 196
Maksetut korko- ja muut rahoituskulut	-48 874	
Saadut korko- ja muut rahoitustuotot	1 959	
Maksetut välittömät verot	-11 922	-10 895
Toiminnan rahavirta (A)	21 530 755	-6 293 224

Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-13 155 466	-13 643 692
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	133 308	0
Saadut investointiavustukset	3 848 737	3 008 763
Investoinnit sijoituksiin	-10 637 276	-3 196 538
Sijoitusten muut nettotuotot		
- Osinkotuotot sijoituksista	1 968 023	1 941 824
- Sijoitusten nettotulot	5 418 628	3 623 044
Investointien rahavirta (B)	-12 424 047	-8 266 599

Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäykset	2 915 950	640 406
Saadut korot ja rahoitustuotot	-33 697	3 046
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-48 471	-3 780
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	538 786	-259 237
Rahoituksen rahavirta (C)	3 372 568	380 435

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	12 479 275	-14 179 388
--	------------	-------------

Rahavarat tilikauden alussa	45 862 622	60 206 985
Rahavarat tilikauden lopussa	58 488 412	45 862 622
Rahavarojen muutos	12 625 790	-14 344 363

Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	173 301	8 325
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	26 786	173 301
Omakatteisten rahastojen rahavarojen muutos	-146 515	164 976

Rahavarojen muutos yhteensä	12 479 275	-14 179 388
-----------------------------	------------	-------------

Määrällisten tavoitteiden toteumat 2017–2020

Tutkinnot	KA 2017–2020	2020	TAV 2017–2020
Tohtorintutkinnot	163	144	150
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1415	1509	1467
Alemmat korkeakoulututkinnot	1190	1173	1290

Täydentävä tutkimusrahoitus (Menopohjainen), M€

Tutkimusrahoitus	2017	2018	2019	2020
Täydentävä tutkimusrahoitus yhteensä	62,4	64,3	67,8	67,2
% kokonaisrahoituksesta	28,6	28,7	28,2	26,9

Kansallinen kilpailtu tutkimusrahoitus, M€

Kansallinen kilpailtu tutkimusrahoitus	2017	2018	2019	2020
Suomen Akatemia	21,7	23,9	26,8	25,5
Business Finland	12,8	11,3	9,2	7,6

Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus, M€

Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus	2017	2018	2019	2020
EU-puiteohjelmarahoitus ja muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus	5,4	6,3	7,2	8,2
Muu ulkomainen rahoitus	2,0	2,3	2,6	1,9

Kokonaiskulujen jakauma, M€

Kokonaiskulujen jakauma	2017	2018	2019	2020
Henkilöstökulut	142,4	148,2	157,3	171,2
Poistot	5,1	4,9	5,4	5,7
Aineet, tarvikkeet, tavarat	9,3	9,8	9,8	9,7
Palvelujen ostot	15,3	15,8	16,7	15,8
Tilavuokrat ja muut vuokrat	27,4	27,7	28,2	29,1
Matkakulut	6,0	6,8	7,3	1,9
Muut kulut	12,4	12,9	15,5	16,5
YHTEENSÄ	217,9	226,1	240,2	249,9

Tulojen jakauma, M€

Tulojen jakauma	2017	2018	2019	2020
Korkeakoulujen valtionrahoitus	141,6	143,3	140,9	150,4
Harj. koulujen kotikuntakorvaukset	6,1	6,4	6,6	6,8
Täydentävä rahoitus	73,1	76,9	85,5	92,8
YHTEENSÄ	220,9	226,6	233,0	250,0



#UniOulu
#ArcticAttitude